

SEESAM LIFE INSURANCE SE

2008 M. METINIS PRANEŠIMAS

Finansinių metų pradžia:	2008 m. sausio 1 d
Finansinių metų pabaiga:	2008 m. gruodžio 31 d.
Prekybos registro Nr.:	10055769
Adresas:	Roosikrantsi 11 10119 Talinas Estija
Telefonas:	610 3000
Faksas:	610 3010
El. adresas:	info@seesamlife.ee
Auditorius:	AS PricewaterhouseCoopers
Veiklos sritis:	gyvybės draudimas (kodas 6511)

Turinys

Vadovybės ataskaita.....	4
2008 m. finansinės ataskaitos Valdybos patvirtinimas.....	8
Pelno (nuostolių) ataskaita.....	9
Balansas.....	10
Pinigų srautų ataskaita.....	11
Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita.....	12
Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas.....	13
Bendroji informacija.....	13
1 pastaba Apskaitos principai, kuriais vadovaujantis parengtos finansinės ataskaitos.	13
2 pastaba Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir sprendimai, naudojami taikant apskaitos principus.....	24
3 pastaba Draudimo ir finansinės rizikos valdymas.....	26
4 pastaba Grynosios draudimo įmokų pajamos.....	33
5 pastaba Investicinės veiklos pajamos.....	33
6 pastaba Grynasis realizuotas pelnas už finansinį turta.....	34
7 pastaba Grynasis tikrosios vertės pelnas už finansinį turta.....	34
8 pastaba Kitos veiklos pajamos.....	34
9 pastaba Išmokos, be perdraudimo.....	35
10 pastaba Draudimo sutarčių sudarymo sąnaudos ir administracinės sąnaudos.....	35
11 pastaba Veiklos sąnaudos pagal pobūdį.....	36
12 pastaba Turto valdymo paslaugų sąnaudos.....	36
13 pastaba Asocijuotos bendrovės.....	36
14 pastaba Ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas.....	37
15 pastaba Finansinis turtas apskaitomas tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje.....	38
16 pastaba Nuosavybės vertybiniai popieriai ir investicinių fondų akcijos, apskaitomi tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje.....	38
17 pastaba Obligacijos ir kiti vertybiniai popieriai su fiksuotomis pajamomis, apskaitomi tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje.....	39
18 pastaba Iki išpirkimo laikomas finansinis turtas.....	39
19 pastaba Pardavimui skirtas finansinis turtas.....	39
20 pastaba Gautinos sumos, įskaitant gautinas sumas iš draudimo veiklos.....	40
21 pastaba Gautinos sumos pagal perdraudimo sutartis.....	40
22 pastaba Pinigai ir pinigų ekvivalentai.....	40
23 pastaba Nuosavas kapitalas.....	41
24 pastaba Įsipareigojimai pagal draudimo sutartis.....	41
25 pastaba Finansiniai įsipareigojimai.....	42
26 pastaba Kiti įsipareigojimai.....	43
27 pastaba Nuoma.....	43
28 pastaba Sandoriai su susijusiomis šalimis.....	43
29 pastaba Neapibrėžtieji įsipareigojimai.....	45
Nepriklausomo auditoriaus išvada.....	46

Pelno paskirstymo projektas.....	47
2008 m. metinio pranešimo patvirtinimas Valdybos ir Stebėtojų tarybos narių parašais	48
SEESAM LIFE INSURANCE SE	49

Vadovybės ataskaita

„Seesam Life Insurance SE“ savo veiklą pradėjo 1993 metais ir yra viena seniausių Baltijos šalyse veikiančių gyvybės draudimo kompanijų.

2007 m. rudenį Bendrovė buvo įregistruota Estijoje kaip Europos bendrovė (Societas Europaea) ir buvo įsteigti jos filialai Latvijoje ir Lietuvoje. Susijungusi Bendrovė turi daugiau nei 10 skyrių Baltijos šalyse ir valdo 55 000 klientų riziką ir investicijas.

Po Europos bendrovė įsteigimo buvo kuriama nauja organizacinė struktūra, rengiamasi pradėti taikyti bendrą apskaitos politiką ir pavyzdinį sąskaitų planą 2008 metams bei buvo vykdomas filialų investicinių portfelių jungimas su Estijos bendrovės investiciniu portfeliu.

Bendrovės tikslas yra suteikti klientams galimybes valdyti riziką ir sukurti pridėtinę vertę, siūlant lanksčius ir modernius gyvybės draudimo sprendimus. Padėdama savo klientams valdyti jų santaupas ir investicijas bei didindama jų grynąją vertę, Bendrovė siekia tapti ilgamečiu klientų partneriu.

Akcininkų pasikeitimas

Iki 2008 m. vasario 27 d. Bendrovės akcininkai buvo „Suomi Mutual Life Assurance Company“ (99%) ir „Seesam Rahvusvaheline Kindlustuse AS“ (1%). Nuo 2008 m. vasario 27 d. Bendrovės akcininkas yra „Wiener Städtische Versicherung AG Vienna Insurance Group“ (100%).

Akcininkai pasikeitė 2007 m. gruodžio 18 d. akcininkams pasirašius akcijų pardavimo sutartį. Akcijų pardavimo priežastis buvo bendrovės „Suomi“ siekis didžiausią dėmesį skirti paslaugų teikimui esamiems klientams ir jų investicijų Suomijoje valdymui.

„Vienna Insurance Group“ yra didžiausia Austrijos draudimo grupė Centrinėje ir Rytų Europoje. „Vienna Insurance Group“ yra didžiausia draudimo grupė Austrijoje ir antra pagal užimamą rinkos dalį draudimo grupė Rytų Europoje.

Bendrovės vadovybės pasikeitimas

Pasikeitus akcininkams, įvyko pasikeitimų ir Bendrovės Stebėtojų taryboje. 2008 m. sausio 21 d. Franz Fuchs buvo paskirtas Stebėtojų tarybos nariu. 2008 m. vasario 27 d. Stebėtojų tarybos nariai Markku Vesterinen (pirmininkas), Timo Hukka ir Jaakko Salminen buvo atleisti iš šių pareigų. Stebėtojų tarybos nariais buvo paskirti Rudolf Ertl, Hans Raumauf ir Elke Stocker. Stebėtojų tarybos pirmininku buvo paskirtas Franz Fuchs. Nuo 2008 m. vasario 27 d. Stebėtojų tarybos sudėtis yra tokia: Franz Fuchs (pirmininkas), Rudolf Ertl, Hans Raumauf ir Elke Stocker.

2008 m. vasario 29 d. Valdybos pirmininkas Erki Kilu kreipėsi į Stebėtojų tarybą prašydamas atleisti jį iš Valdybos nario pareigų. 2008 m. kovo 13 d. Bendrovės Stebėtojų taryba priėmė sprendimą atleisti Erki Kilu iš Valdybos nario pareigų 2008 m. balandžio 30 d. pasibaigus jo įgaliojimams.

Spalio 9 d. Bendrovės Stebėtojų taryba priėmė sprendimą paskirti Olga Reznik penktąja Valdybos nare. Ji buvo paskirta eiti ir Valdybos pirmininkės pareigas.

2008 metų pabaigoje Bendrovės Valdybą sudarė penki nariai. Valdybos sudėtis: Olga Reznik (Valdybos pirmininkė), Marika Guralnik (Valdybos narė), Viktors Gustsons (Valdybos narys), Tomas Milašius (Valdybos narys) ir Klaus Eberhart (Valdybos narys).

Bendrovės darbuotojai

Ataskaitiniu laikotarpiu vidutinis Bendrovės darbuotojų skaičius buvo 123 (2007 m. – 145), o darbuotojų darbo užmokestis, įskaitant agentų komisinius ir susijusius mokesčius, sudarė 36,6 mln. kronų (2007 m. – 26,1 mln. kronų).

Bendrovės pardavimo pajamos ir jų augimas

Ekonomikos nuosmukis Baltijos šalyse labiausiai paveikė gyvybės draudimo rinką 2008 metais. Pasaulinė finansų krizė taip pat stabdė ir rinkos augimą.

Gyvybės draudimo rinką Estijoje sumažėjo 33 proc., Latvijoje – 14 proc., o Lietuvoje – 32 proc.

Iš trijų Baltijos šalių Lietuvoje 2008 m. Bendrovė iš gyvybės draudimo veiklos gavo daugiausia pajamų. Lietuvoje gautų gyvybės draudimo įmokų suma siekė 2 378 mln. kronų (2007 m. – 3 566 mln. kronų). Estijoje gyvybės draudimo įmokos sudarė 1 273 mln. kronų (2007 m. – 1 913 mln. kronų), tad šiai rinkai tenka antroji vieta, o Latvija yra trečioje vietoje pagal šioje šalyje gautas gyvybės draudimo įmokas, kurios siekė 1 173 mln. kronų (2007 m. – 1 371 mln. kronų).

Pastaraisiais metais gyvybės draudimo rinkos augimą daugiausia lėmė su investiciniais vienetais susieti draudimo produktai. Tačiau dėl sumažėjusios investicijų grąžos su investiciniais vienetais susieti produktai prarado savo populiarumą ir paklausesni tapo produktai su garantuotomis palūkanomis.

Nepaisant pasikeitusios padėties rinkoje, „Seesam Life Insurance SE“ pardavimo pajamų augimas siekė 8 proc. palyginus su 2007 metais. Gautų įmokų suma sudarė 272 mln. kronų.

Bendra draudimo įmokų suma	2007 m.	2008 m.	%	2007 vs. 2008
mln. kronų				
Estija	111	107	-4%	-4
Latvija	118	133	13%	15
Lietuva	23	32	39%	9
Iš viso	252	272	8%	20

Užimama rinkos dalis	2007 m.	2008 m.	Rinkos pozicija
Estija	5,8%	8,4%	4
Latvija	8,0%	11,0%	4
Lietuva	0,5%	1,3%	10

2008 metais trijose Baltijos šalyse buvo sudaryta daugiau nei 5 000 naujų gyvybės ir pensinio draudimo sutarčių. Kaupiamojo gyvybės draudimo sutarčių grupėje 61 proc. sutarčių sudarė su investiciniais vienetais susietos draudimo sutartys ir 39 proc. sudarė sutartys su garantuotomis palūkanomis (2007 m. – atitinkamai 89 proc. ir 11 proc.).

2008 m. toliau didino pardavimais užsiimančių darbuotojų skaičių Lietuvos filiale.

2008 m. Bendrovė Lietuvoje pradėjo teikti sveikatos draudimo paslaugas. Buvo parengta nauja programa, skirta populiarinti sveikatos draudimo produktus Latvijoje ir Lietuvoje.

Siekdama patenkinti gyvybės draudimo produktų su garantuotomis palūkanomis paklausą, Bendrovė išplėtė su investiciniais vienetais susietų gyvybės draudimo produktų pasirinkimą, pristatydama Austrijos turto valdymo kompanijos „C-Quadrat“ fondus su kapitalo garantija.

Bendrovės vadovybė nusprendė sukurti produktus, skirtus mokėjimams į antros pakopos pensijų fondus. Rinkai jie turėtų būti pristatyti 2009 metais.

Siekdama padidinti veiklos efektyvumą, Bendrovė Baltijos šalyse pradėjo vykdyti bendrus projektus, kurių tikslas suvienodinti IT sistemas, procesus ir rinkodaros strategijas, susijusias su ryšių su klientais valdymu ir finansinėmis paslaugomis.

2008 m. rudenį Bendrovės Stebėtojų taryba priėmė sprendimą pakeisti Bendrovės pavadinimą. Naujas Bendrovės pavadinimas bus paskelbtas 2009 m. pirmame pusmetyje. Klientai bus iš anksto informuoti apie pavadinimo keitimą, todėl tai jiems jokių nepatogumų nesukels.

Bendrovės investicinė veikla

2008 metais Bendrovės investicijos išaugo 7 proc., t.y. 52,6 mln. kronų, ir siekė 797,9 mln. kronų.

Metų pradžioje 40 proc. lėšų buvo investuota į nuosavybės vertybinius popierius ir fondus, o 57 proc. lėšų investuota į skolos vertybinius popierius. Greitai besikeičianti padėtis finansų rinkose privertė Bendrovę keisti investicinio portfelio struktūrą mažinant investicijų į nuosavybės vertybinius popierius dalį ir investuojant į fiksuotų pajamų vertybinius popierius. Bendrovė pasitraukė iš fondų, kurie nesusieti su investicinio draudimo sutartimis ir pardavė dalį nuosavybės vertybinių popierių. Turimos lėšos buvo laikomos kaip indėliai. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nuosavybės vertybiniai popieriai ir fondų akcijos, su kuriomis susietos investicinio draudimo sutartys, sudarė 15 proc. finansinio turto, o skolos vertybiniai popieriai (obligacijos ir indėliai) sudarė 81 proc. finansinio turto. Išskyrus turtą, su kuriuo yra susietos investicinio draudimo sutartys, nuosavybės vertybiniai popieriai sudarė tik 2 proc. investicinio portfelio.

Ekonominis nuosmukis prasidėjęs dėl krizės finansų rinkose ypač paveikė Bendrovės investicinės veiklos rezultatus. Bendrovės investicinės veiklos grynas nuostolis sudarė 124,4 mln. kronų, 101,4 mln. šios sumos (82 proc.) susiję su nerealizuotu investicinės veiklos nuostoliu.

Siekdama sumažinti investavimo riziką, Bendrovės Stebėtojų taryba nustatė konservatyvesnę investavimo politiką tam, kad prisiūmtos rizikos ir numatomos investicijų grąžos santykis būtų optimalus.

Nuosavo kapitalo didinimas

Siekiant padidinti Bendrovės nuosavą kapitalą, Bendrovės vienintelis akcininkas „WIENER STÄDTISCHE Versicherung AG Vienna Insurance Group“ 2008 m. padidino Bendrovės akcinį kapitalą. 2008 m. birželio 26 d. vienintelis akcininkas priėmė sprendimą padidinti Bendrovės akcinį kapitalą 62 586 400 Estijos kronų papildomu piniginiu įnašu. Didinant akcinį kapitalą buvo išleista 312 932 naujų akcijų, kurių nominali vertė lygi 100 Estijos kronų. Akcijų emisijos kaina sudarė 200 Estijos kronų už akciją. Akcijų priedai sudarė 100 Estijos kronų už akciją. Akcinio kapitalo padidinimas buvo užregistruotas Prekybos registre 2008 m. liepos 14 d. Išleidus naujas akcijas Bendrovės akcinį kapitalą sudaro 78 293 200 Estijos kronų.

Siekiant padidinti Bendrovės nuosavą kapitalą, vienintelis Bendrovės akcininkas papildomai suteikė Bendrovei 2 000 000 eurų subordinuotą paskolą. Bendrovė ir jos vienintelis akcininkas paskolos sutartį sudarė 2008 m. gruodžio 23 d. Suteikta paskola atitinka subordinuotų išsipareigojimų sąlygas, numatytas Draudimo veiklos įstatymo 68 straipsnyje. 2008 m. gruodžio 31 d. subordinuota paskola buvo įtraukta į Bendrovės nuosavą kapitalą vadovaujantis įstatymų nustatyta tvarka. Už negrąžintą paskolos likutį Bendrovė moka 10 proc. metines palūkanas.

Bendrovės veiklos rezultatai

2008 m. Bendrovės gautų įmokų suma sudarė 272 mln. kronų.

Ataskaitiniais metais draudimo išmokos sudarė 72,1 mln. kronų, 71,1 mln. kronų išmokų buvo skirta draudimo sutartims, o 1,0 mln. kronų – investavimo sutartims.

Bendrovės veiklos sąnaudos (sutarčių sudarymo ir administracinės išlaidos) sudarė 67,8 mln. kronų.

2008 m. Bendrovės veiklos nuostolis sudarė 86,6 mln. kronų, kuri daugiausia nulėmė investicijų vertės sumažėjimas dėl neigiamų pokyčių pasaulinėse finansų rinkose. Metų pabaigoje Bendrovės nuosavas kapitalas sudarė 85,4 mln. kronų. Bendrovės įstatinį kapitalą sudaro 78 mln. kronų.

Dėkoju klientams už jų pasitikėjimą ir darbuotojams už jų reikšmingą indėlį prisidedant prie Bendrovės augimo 2008 metais.

Olga Reznik
Valdybos pirmininkė

2008 m. finansinės ataskaitos

Valdybos patvirtinimas

Valdyba patvirtina, kad 8–43 puslapiuose pateiktos „Seesam Life Insurance SE“ 2008 metų finansinės ataskaitos yra tikslios ir išsamios.

Valdyba patvirtina, kad:

1. apskaitos politika, apskaitos metodai ir vertinimai yra parengti pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (IFAS), patvirtintus taikymui Europos Sąjungoje.
2. finansinės ataskaitos pateikia tikrą ir teisingą Bendrovės finansinės padėties, veiklos rezultatų ir pinigų srautų vaizdą.
3. „Seesam Life Insurance SE“ gali tęsti savo veiklą.
4. Atsakingas aktuarijus patvirtina, kad finansinėse ataskaitose atskleisti draudimo techninių atidėjinių dydžiai ir finansiniai išipareigojimai yra tikslūs ir atitinka nustatytus reikalavimus.

/Parašas/

_____
Valdybos pirmininkė
Olga Reznik

/Parašas/

_____
Valdybos narė
/Atsakingas aktuarijus
Marika Guralnik

/Parašas/

_____
Valdybos narys
Klaus Eberhart

/Parašas/

_____
Valdybos narys
Viktors Gustsons

/Parašas/

_____
Valdybos narys
Tomas Milašius

2009 m. kovo ____ d., Talinas

Pelno (nuostolių) ataskaita

(Estijos kronomis)

	Pastaba	2008 m.	2007 m.
Bendra įmokų suma	4	169 075 336	152 704 085
Perduoto perdraudimo įmokų pajamos	4	-2 397 843	-1 720 188
Grynosios draudimo įmokų pajamos		166 677 493	150 983 897
Komisinių pajamos	25	20 986 968	14 994 497
Investicinės veiklos pajamos	5	22 428 758	23 352 005
Grynasis realizuotas pelnas (nuostolis) už finansinį turtą	6	-45 391 251	28 141 530
Grynasis tikrosios vertės nuostolis už finansinį turtą, pripažintą pelno (nuostolių) ataskaitoje	7	-101 420 324	-47 285 385
Kitos pajamos	8	1 476 500	22 263 669
Iš viso pajamų		64 758 144	192 450 213
Draudimo išmokos	9	-117 074 378	-105 567 674
Išmokos įvykus draudiminiams įvykiams ir žalų sureguliuavimo sąnaudos	9	-4 258 587	-4 834 410
Draudimo išmokos ir išmokos įvykus draudiminiams įvykiams, be perdraudimo		-121 332 965	-110 402 084
Iš su investiciniais vienetais susietų investavimo sutarčių kylančių finansinių įsipareigojimų tikrosios vertės pasikeitimas	25	46 759 182	-681 239
Iš investavimo sutarčių kylančių finansinių įsipareigojimų tikrosios vertės pasikeitimas	25	-8 372 630	-12 018 860
Sutarčių sudarymo sąnaudos	10,11	-42 483 628	-38 836 323
Administracinės sąnaudos	10,11	-25 286 887	-25 439 053
Turto valdymo paslaugų sąnaudos	12	-2 725 360	-2 124 568
Kitos veiklos sąnaudos		-4 908 888	-5 501 673
Iš viso sąnaudų		-75 404 763	-71 901 617
Veiklos nuostolis		-93 593 032	-2 553 587
Dukterinių ir asocijuotų įmonių pelno (nuostolių) dalis	13	6 965 690	-385 807
Ataskaitinių metų grynasis nuostolis		-86 627 342	-2 939 394

13-45 puslapiuose pateiktos aiškinamojo rašto pastabos sudaro neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalį.

Balansas

(Estijos kronomis)

TURTAS	Pastaba	2008 m. gruodžio 31 d.	2007 m. gruodžio 31 d.
Ilgalaikis materialusis turtas	14	1 240 781	1 536 645
Nematerialusis turtas	14	23 607 565	22 476 418
Investicijos į dukterines ir asocijuotas bendroves	13	44 195	912 377
Finansinis turtas			
<i>Nuosavybės vertybiniai popieriai, apskaitomi tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje</i>	15,16	131 526 057	313 621 825
<i>Skolos vertybiniai popieriai, apskaitomi tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje</i>	15,17	683 366 471	428 386 180
<i>Iki išpirkimo laikomos investicijos</i>	18	18 447 992	23 280 404
<i>Parduoti skirtas finansinis turtas</i>	19	17 955 000	17 955 000
<i>Gautinos sumos</i>	20	18 506 543	10 036 634
Iš viso finansinio turto		869 802 063	793 280 043
Gautinos sumos pagal perdraudimo sutartis	21	833 971	1 101 075
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	22	34 041 894	48 493 968
Iš viso turto		929 570 469	867 800 526
Nuosavas kapitalas			
Akcinis kapitalas	23	78 293 200	47 000 000
Akcijų priedai		44 842 339	13 549 139
Privalomasis rezervas		4 692 824	4 692 824
Kiti rezervai		4 046 339	2 578 239
Nepaskirstytas pelnas		-46 440 488	40 186 854
Iš viso nuosavo kapitalo		85 434 215	108 007 056
ĮSIPAREIGOJIMAI			
Subordinuota paskola	26,28	31 293 200	0
Įsipareigojimai pagal draudimo sutartis	24	337 997 894	293 886 742
Iš su investiciniais vienetais susietų investavimo sutarčių kylantys finansiniai įsipareigojimai	25	94 431 365	105 721 678
Iš investavimo sutarčių kylantys finansiniai įsipareigojimai	25	365 433 672	345 637 916
Kiti įsipareigojimai	26	14 980 123	14 547 134
Iš viso įsipareigojimų		844 136 254	759 793 470
Iš viso įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo		929 570 469	867 800 526

13-45 puslapiuose pateiktos aiškinamojo rašto pastabos sudaro neatskiriamą šių finansinių ataskaitų dalį.

Pinigų srautų ataskaita

(Estijos kronomis)

	Pastaba	2008 m.	2007 m.
Pagrindinės veiklos pinigų srautai			
Gautos draudimo įmokos	4	163 115 421	159 307 388
Pajamos iš investavimo sutarčių	25	103 087 533	89 917 508
Draudimo išmokos ir išmokėtos išmokos įvykus draudiminiams įvykiams	9	-64 124 559	-41 587 764
Išmokos už finansinius įsipareigojimus	25	-34 628 024	-18 292 479
Perdraudimo įmokos grynąja verte be išmokėtų išmokų įvykus draudiminiams įvykiams ir komisinių		-1 364 646	-1 120 523
Apmokėtos veiklos sąnaudos		-77 151 650	-65 052 201
Kitos pajamos ir sąnaudos		-1 029 596	7 723 669
Grynieji pinigų srautai iš nuosavybės vertybinių popierių		94 553 351	-5 115 166
Gauti dividendai		2 368 008	2 221 293
Grynieji pinigų srautai iš skolos vertybinių popierių ir indėlių		-309 023 361	-21 263 515
Gautos palūkanos		16 439 642	21 149 127
Turto valdymo paslaugų sąnaudos		-2 641 353	-4 671 790
Pagrindinės veiklos pinigų srautai iš viso		-110 399 234	123 215 547
Investicinės veiklos pinigų srautai			
Dukterinių įmonių įsigijimas, be įsigytų grynųjų pinigų		0	-83 573 184
Pajamos iš asocijuotos įmonės pardavimo	13	4 659 106	0
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimas/ pardavimas	14	-2 605 024	-2 375 821
Investicinės veiklos pinigų srautai iš viso		2 054 082	-85 949 005
Finansinės veiklos pinigų srautai			
Įnašai į akcinį kapitalą	23	62 586 400	0
Gauta subordinuota paskola	28	31 293 200	0
Finansinės veiklos pinigų srautai iš viso		93 879 600	0
Iš viso pinigų srautų		-14 465 552	37 266 542
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje	22	48 493 968	11 513 580
Pinigų ir pinigų ekvivalentų grynasis padidėjimas		-14 465 552	37 265 542
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka		13 478	-285 154
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje	22	34 041 894	48 493 968

13-45 puslapiuose pateiktos aiškinamojo rašto pastabos sudaro neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalį.

Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita

(Estijos kronomis)

	Akcinis kapitalas	Akcijų priedai	Privalomasis rezervas	Kiti rezervai	Nepaskirstytas pelnas	Iš viso
Likutis 2006 m. gruodžio 31 d.	47 000 000	13 549 139	3 014 099	5 534 150	44 804 974	113 902 362
Perkainojimo rezervo pokytis		0	0	-2 059 227	0	-2 059 227
Privalomojo rezervo pokytis		0	0	1 678 725	-1 678 725	0
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka		0	0	-896 684	0	-896 684
Grynasis metų pelnas		0	0	0	-2 939 394	-2 939 394
Likutis 2007 m. gruodžio 31 d.	47 000 000	13 549 139	4 692 824	2 578 239	40 186 854	108 007 057
Akcijų išleidimas	31 293 200	31 293 200	0	0	0	62 586 400
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka		0	0	1 468 100*	0	1 468 100
Grynasis metų pelnas		0	0	0	-86 627 342	-86 627 342
Likutis 2008 m. gruodžio 31 d.	78 293 200	44 842 339	4 692 824	4 046 339	-46 440 488	85 434 215

* sukaupta suma

Išsamesnė informacija pateikiama 23 pastaboje.

13-45 puslapiuose pateiktos aiškinamojo rašto pastabos sudaro neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalį.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Bendroji informacija

„Seesam Life Insurance SE“ yra Estijoje registruota gyvybės draudimo kompanija, kuri vykdo veiklą Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Bendrovės būstinė registruota adresu: Roosikrantsi 11, Talinas. Filialas Latvijoje registruotas adresu: Vienibas gatve 87h, Ryga ir filialas Lietuvoje registruotas adresu: Lvovo g. 25, Vilnius. Bendrovės skyriai yra įsikūrę: Riia mnt.4, Tartu, Aida 5, Pärnu and Tallinna 19/21, Viljandi.

2007 m. sausio 11 d. Bendrovė iš savo patronuojančios įmonės, tuomet „Suomi Mutual Life Assurance Company“, įsigijo Latvijoje ir Lietuvoje veikiančias draudimo bendroves ir pradėjo jungimo procesą. Užbaigus jungimo procesą buvo įsteigta Europos bendrovė (Societas Europaea), kurios būstinė yra Estijoje, o Latvijoje ir Lietuvoje buvo įsteigti jos filialai. Bendrovės pavadinimas buvo pakeistas į „Seesam Life Insurance SE“.

2008 m. gruodžio 31 d. Bendrovės patronuojanti įmonė ir pagrindinė kontroliuojanti šalis buvo „Wiener Städtische Versicherung AG Vienna Insurance Group“.

Metų pabaigoje Bendrovėje dirbo 136 (2007 m. gruodžio 31 d. – 151) darbuotojai.

1 pastaba Apskaitos principai, kuriais vadovaujantis parengtos finansinės ataskaitos

1.1. Rengimo pagrindas

„Seesam Life Insurance SE“ 2008 m. finansinės ataskaitos parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS), patvirtintus taikymui Europos Sąjungoje.

„Seesam Life Insurance SE“ finansinės ataskaitos parengtos vadovaujantis istorinės įsigijimo savikainos samprata, jei apskaitos principuose nenurodyta kitaip.

Vadovybės nuomone, Bendrovė gali toliau vykdyti veiklą, kadangi buvo imtasi įvairių priemonių Bendrovės likvidumui užtikrinti. Vadovybė yra įsitikinusi, kad Bendrovės akcininko „Vienna Insurance Group“ (A+ reitingas), kuris veiklą vykdo Austrijoje ir Rytų Europoje, finansinė padėtis yra stabili ir jis suteiks Bendrovei finansinę paramą jos veiklos vykdymui užtikrinti.

Rengiant finansines ataskaitas pagal tam tikrus Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, patvirtintus taikymui Europos Sąjungoje, vadovybei reikia atlikti vertinimus ir prielaidas. Nors šie vertinimai ir prielaidos yra paremti vadovybės žiniomis, jie gali skirtis nuo faktinių rezultatų. Vadovybės vertinimų ir prielaidų pasikeitimai nurodomi pelno (nuostolių) ataskaitoje tuo laikotarpiu, kai jie buvo atlikti. Išsamiau vertinimai ir prielaidos aprašomi 2 pastaboje.

1.2. Funkcinė ir pateikimo valiuta

„Seesam Life Insurance SE“ funkcinė ir pateikimo valiuta yra Estijos kronos.

1.3. Sandorių užsienio valiuta apskaita

Sandoriai užsienio valiuta apskaitoje registruojami naudojant Estijos banko nustatytus užsienio valiutų kursus, galiojančius sandorių atlikimo dieną. Atsižvelgiant į tai, kad Latvijos lats ir Estijos krona nėra susieti fiksuotu kursu, sandoriai vykdomi Latvijos filiale apskaitomi naudojant vidutinį metinį Latvijos lato keitimo kursą.

Piniginis finansinis turtas ir įsipareigojimai, išreikšti užsienio valiutomis, perskaičiuojami į Estijos kronas naudojant Estijos banko nustatytus užsienio valiutų kursus, galiojančius balanso parengimo dieną. Pelnas ar nuostoliai, atsirandantys iš sandorių užsienio valiutomis, pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje kaip to laikotarpio pajamos arba sąnaudos.

Nepiniginių vienetų valiutų perskaičiavimo skirtumai pripažįstami kaip dalis tikrosios vertės pelno ar nuostolio.

1.4. Asocijuotos įmonės

Asocijuotos bendrovės – tai bendrovės, kurių atžvilgiu patronuojanti bendrovė turi tiesioginę arba netiesioginę reikšmingą įtaką, bet ne kontrolę. Grupė gali daryti reikšmingą įtaką bendrovei, jei ji turi 20–50 procentų balsavimo teisių turinčių bendrovės akcijų arba kitais būdais gali daryti reikšmingą įtaką bendrovės finansų ir veiklos politikai.

Investicijos į asocijuotas bendrovės apskaitomos taikant nuosavybės metodą. Vadovaujantis nuosavybės metodu, investicijos pradžioje yra apskaitomos įsigijimo savikaina, vėliau apskaitinė vertė koreguojama, atsižvelgiant į investuotojui tenkančios įsigytos bendrovės nuosavo kapitalo dalies pasikeitimus, įvykusius po įsigijimo.

1.5. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Balanse ir pinigų srautų ataskaitoje pinigai ir pinigų ekvivalentai apima pinigus kasoje, indėlius bankuose iki pareikalavimo (be banko sąskaitos kredito) grynąja verte.

1.6. Finansinis turtas

Finansinio turto pirkimas ir pardavimas apskaitoje registruojami atsiskaitymo dieną. Finansinį turtą pardavus, jo pripažinimas finansinėse ataskaitose nutraukiamas atsiskaitymo dieną.

Atsižvelgiant į finansinio turto įsigijimo tikslą ir vadovybės ketinimus, finansinis turtas skirstomas į tokias grupes:

- Finansinis turtas apskaitomas tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje;
- Paskolos ir gautinos sumos;
- Iki išpirkimo laikomos investicijos ir
- Pardavimui skirtas finansinis turtas.

Finansinis turtas apskaitomas tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje yra pardavimui skirtas finansinis turtas, t.y. turtas įsigytas arba sukurtas visų pirma pardavimui arba išpirkimui artimiausiu metu; dalis bendrai valdomo finansinių priemonių, skirtų pardavimui, portfelio; arba išvestinė finansinė priemonė, kuri nėra apsidraudimo priemonė, o taip pat ir kitas finansinis turtas, klasifikuojamas kaip finansinis turtas įsigijimo momentu ir apskaitomas tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje. Šiai grupei priskiriamas finansinis turtas pradžioje apskaitomas tikrąja verte, neįtraukiant sandorio sąnaudų. Po pirminio pripažinimo šiai grupei priskiriamas finansinis turtas įvertinamas tikrąja verte, o pelnas (nuostoliai) dėl tikrosios vertės pokyčių pripažįstamas pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Finansinis turtas pradžioje pripažįstamas tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje, jei toks klasifikavimas neleidžia atsirasti vertinimo neatitikimams.

Kotiruojamų investicijų tikrosios vertės paremtos dabartinėmis rinkos pardavimo kainomis. Jeigu tam tikro finansinio turto rinka nėra aktyvi, Grupė nustato tikrąją vertę taikydama kitas vertinimo metodikas. Tokie vertinimo metodai apima naudojamąsi neseniai įvykusiais sandoriais rinkos sąlygomis bei kitomis priemonėmis, kurios iš esmės nesiskiria, diskontuotų pinigų srautų analizę bei opcijų kainodaros modelius, maksimaliai pasinaudojant rinkos informacija ir kuo mažiau pasikliaujant konkrečios įmonės specifine informacija.

Nekotiruojami skolos vertybiniai popieriai, kuriems aktyvi rinka neegzistuoja diskontuojami taikant rinkos palūkanų normą, pridėdant emitento riziką.

Paskolos ir gautinos sumos yra neišvestinis finansinis turtas, kurioms nustatyti fiksuoti ar kitaip nustatomi mokėjimai ir kurios nekotiruojamos aktyvioje rinkoje. Pradžioje paskolos ir gautinos sumos pripažįstamos tikrąja verte pridėjus sandorio sąnaudas. Po pirminio pripažinimo paskolos ir gautinos sumos apskaitomos amortizuota savikaina, naudojant apskaičiuotų palūkanų normos metodą. Šis metodas yra taikomas palūkanų pajamų, gaunamų iš gautinų sumų, apskaičiavimui būsimais laikotarpiais. Vertės sumažėjimo nuostoliai parodomi pelno (nuostolių) ataskaitos „Finansinio turto vertės sumažėjimo“ straipsnyje.

Iki išpirkimo laikomos investicijos yra neišvestinis finansinis turtas, kotiruojamas aktyvioje rinkoje, kurioms nustatyti fiksuoti ar kitaip nustatomi mokėjimai bei fiksuoti terminai ir kurias Bendrovė ketina ir gali laikyti iki termino pabaigos. Pradžioje iki išpirkimo laikomos investicijos pripažįstamos tikrąja verte pridėjus sandorio sąnaudas, o vėliau apskaitomos amortizuota savikaina taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą.

Pardavimui skirtas finansinis turtas yra neišvestinis finansinis turtas, kurį Bendrovė ketina iš karto ar artimiausiu metu parduoti ir kuris nėra priskirtas jokiai pirmiau nurodytai grupei. Vertybiniai popieriai priskiriami pardavimui skirtam finansiniam turtui, jeigu jų negalima priskirti jokiai kitai iš pirmiau nurodytų grupių. Pradžioje pardavimui skirtas finansinis turtas pripažįstamas tikrąja verte, pridėjus sandorio sąnaudas. Po pirminio pripažinimo, Bendrovė įvertina pardavimui skirtą finansinį turtą tikrąja verte, neatimant tikėtinų sandorio sąnaudų, kurios gali atsirasti dėl šio turto pardavimo ar kitokio perleidimo. Paprastai tikroji vertė nustatoma vadovaujantis rinkos kaina aktyvioje rinkoje, tačiau jei šis būdas nėra patikimas, tuomet vertė nustatoma naudojant dažniausiai naudojamus vertinimo metodus. Investicijos į nuosavybės vertybinius popierius, kurie neturi rinkos kainos aktyvioje rinkoje ir kurių tikroji vertė negali būti patikimai įvertinta taikant dažniausiai naudojamus vertinimo metodus bei investicijos į su šiais nuosavybės vertybiniais popieriais susijusias išvestines priemones, jei atsiskaitant reikalaujama perduoti tokius nuosavybės vertybinius popierius, apskaitomos įsigijimo savikaina, atėmus nuostolį dėl vertės sumažėjimo.

Nerealizuotas pelnas (nuostoliai) iš pardavimui skirtų vertybinių popierių tikrosios vertės pasikeitimo įtraukiamas į finansinio turto perkainojimo rezervą nuosavybėje.

1.7. Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikis materialusis turtas yra Bendrovės veikloje naudojamas turtas, kurio naudingo tarnavimo trukmė yra ilgesnė nei vieneri metai. Ilgalaikis materialusis turtas pradžioje pripažįstamas įsigijimo savikaina, kurią sudaro pirkimo kaina, įskaitant maito ir kitus neatgautinus mokesčius, ir kitos išlaidos, tiesiogiai susijusios su įsigijimu, kurios yra būtinos turto paruošimui naudoti ir pristatyti į naudojimo vietą. Ilgalaikis materialusis turtas apskaitomas įsigijimo verte, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimo nuostolius. Lizingo būdu įsigytas ilgalaikis materialusis turtas apskaitomas panašiai kaip ir turimas ilgalaikis materialusis turtas.

Vėliau patiriamos su ilgalaikiu materialiuoju turtu susijusios išlaidos apskaitomos kaip ilgalaikis turtas jei tikėtina, kad Bendrovė ateityje gaus iš šio turto ekonominę naudą ir jo savikaina gali būti patikimai įvertinta. Kitos priežiūros ir remonto išlaidos pripažįstamos sąnaudomis pelno (nuostolių) ataskaitoje tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai jos patiriamos.

Nusidėvėjimas apskaitomas naudojant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą. Atsižvelgiant į naudingo tarnavimo trukmę, ilgalaikiam materialiajam turtui nustatomos skirtingos nusidėvėjimo normos. Ilgalaikio materialiojo turto grupėms taikomos šios metinės nusidėvėjimo normos:

Mašinos ir įrengimai	20%
Kompiuteriai ir kompiuterinės sistemos	30%
Kita įranga	20-30%

Tik skirtumas tarp ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo ir likvidacinės vertės nudėvimas per turto naudingo tarnavimo laikotarpį. Nusidėvėjimo normos, metodai ir likvidacinės vertės yra peržiūrimi kiekvieną balanso sudarymo dieną. Jei turto likvidacinė vertė viršija jo apskaitinę vertę, nusidėvėjimo sąnaudos nebeskaiciuojamos.

Meno kūriniai, kurių vertė nesikeičia ir kitas ilgalaikis turtas su neribotu naudingo tarnavimo laikotarpiu pradžioje pripažįstami įsigijimo savikaina ir nusidėvėjimas jiems nėra skaičiuojamas.

Bendrovė įvertina, ar nėra aplinkybių, rodančių, kad jų vertė sumažėjo. Jeigu ilgalaikio materialiojo turto apskaitinė vertė viršija jo nustatytą atsiperkamąją vertę (tikroji vertė, atėmus pardavimo sąnaudas, arba naudojimo vertė, priklausomai nuo to, kuri iš jų yra didesnė), apskaitinė vertė sumažinama iki turto atsiperkamosios vertės.

1.8. Nematerialusis turtas, išskyrus prestižą

Nematerialusis turtas, išskyrus prestižą, pradžioje pripažįstamas įsigijimo savikaina, kurią sudaro pirkimo kaina ir kitos tiesiogiai priskirtinos išlaidos, skirtos parengti turtą naudojimui. Po pirminio pripažinimo nematerialusis turtas apskaitomas įsigijimo savikaina, sumažinta sukauptos amortizacijos ir vertės sumažėjimo nuostolių suma. Nematerialusis turtas amortizuojamas taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą. Amortizacijos normos nustatomos atsižvelgiant į turto naudingo tarnavimo laikotarpį. Amortizuojamam šiuo metu turimam nematerialiajam turtui Bendrovė taiko 20 procentų amortizacijos normą.

1.9. Prestižas

Įsigijimo savikainos dalis, viršijanti Bendrovės įsigyto grynojo turto dalies tikrąją vertę įsigijimo dieną, atspindinti dalį įsigijimo savikainos, kuri buvo sumokėta už turtą, kuris atskirai nėra nustatomas, yra apskaitoma kaip prestižas. Neigiamas skirtumas tarp įsigijimo savikainos ir įsigyto grynojo turto tikrosios vertės pripažįstamas pajamomis tuo metu kai jos atsiranda.

Prestižas, kuris susidaro įsigijus asocijuotą bendrovę, įtraukiamas į investicijos apskaitinę vertę.

Balanse įsigijimo dieną prestižas pripažįstamas savikaina. Prestižas vėliau vertinamas savikaina, atėmus sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius. Prestižas, kuris susidaro vykdant verslo jungimą, nėra amortizuojamas. Tačiau kartą per metus (arba dažniau, jei tam tikras įvykis ar aplinkybių pasikeitimas rodo, kad prestižo tikroji vertė gali būti sumažėjusi) tikrinama, ar vertė nėra sumažėjusi. Jei prestižo apskaitinė vertė didesnė už jo atsiperkamąją vertę, prestižo vertė sumažinama iki atsiperkamosios vertės.

1.10. Turto vertės sumažėjimas

Nematerialusis turtas su neribotu naudingo tarnavimo laikotarpiu (įskaitant teigiamą prestižą) neamortizuojamas, tačiau kiekvienais metais peržiūrimas, siekiant nustatyti, ar nesumažėjusi jo vertė, lyginant jo apskaitinę vertę su atsiperkamąja verte. Amortizuojamas turtas peržiūrimas, siekiant nustatyti jo vertės sumažėjimą, jeigu tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimai rodo, kad turto apskaitinė vertė gali būti neatgauta. Jei tokios aplinkybės egzistuoja, atsiperkamoji vertė lyginama su apskaitine verte. Suma, kuria turto apskaitinė vertė viršija jo atsiperkamąją vertę, pripažįstama vertės sumažėjimo nuostoliu. Atsiperkamoji vertė yra turto tikroji vertė, atėmus pardavimo išlaidas arba naudojimo vertę, atsižvelgiant į tai, kuri iš šių verčių yra didesnė. Nustatant turto vertės sumažėjimą, turtas yra sugrupuojamas į mažiausias grupes, kurių atžvilgiu galima nustatyti atskirus pinigų srautus (pinigų srautus sukuriančius vienetus).

1.11. Finansinė nuoma (lizingas) ir nuoma

Ilgalaikio materialiojo turto nuoma pripažįstama finansine nuoma (lizingu), kai lizingo gavėjui perduodama iš esmės visa rizika ir nauda, susijusi su turto nuosavybe. Nuoma – tai į finansinės nuomos sąvoką neįeinanti nuoma.

Mokėjimai, mokami pagal nuomos sutartis, pripažįstami sąnaudomis pelno (nuostolių) ataskaitoje proporcingai per visą nuomos laikotarpį.

1.13. Sutarčių klasifikavimas

Remiantis 4-uju Tarptautiniu finansinės atskaitomybės standartu (TFAS), nuo 2005 m. su klientais sudaromos sutartys skirstomos į draudimo ir investavimo sutartis.

Draudimo sutartys apima visas gyvybės draudimo sutartis, kaupiamojo draudimo sutartis su nefiksuotų mokėjimų grafikai ir investavimo sutarčių draudimo dalį.

Pensinio draudimo sutartys su nenustatytais mokėjimų grafikai ir garantuotomis palūkanomis priskiriamos investavimo sutartims. Šios sutartys priskiriamos investavimo sutartims tuo atveju, jei jose nėra svarbios draudimo rizikos. Jei sutartyse yra svarbi draudimo rizika, ta dalis, dėl kurios kyla draudimo rizika, atskiriama ir klasifikuojama kaip draudimo sutartis.

Sutarčių su investicijų rizika draudimo dalis priskiriama draudimo sutartims, o kita dalis – investavimo sutartims.

1.14 Draudimo sutarčių apskaitos principai

Draudimo sutartis – tai sutartis, pagal kurią Bendrovė perima svarbią draudimo riziką iš draudėjo, sutikdama kompensuoti draudėjui už apibrėžtą mažai tikėtiną busimąjį įvykį (draudiminį įvykį), kuris neigiamai paveiktų šį draudėją.

Ilgalaikės draudimo sutartys – tai sutartys, susijusios su žmogau gyvenimu, pvz., mirtimi ar išgyvenimu, ilgu laikotarpiu. Draudimo įmokos, gautos pagal šias sutartis, pripažįstamos bendrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje tuomet, kai jos yra gaunamos. Iš draudimo sutarčių kylantys įvertinti išpareigojimai pripažįstami balanso straipsnyje „Išpareigojimai pagal draudimo sutartis“, kai šios sutartys yra sudaromos ir reguliariai tikslinamos, atsižvelgiant į iš klientų gautas įmokas, išlaidų padengimą ir šioms sutartims apskaičiuotas palūkanas. Draudimo išmokos įvykus draudiminiams įvykiams apskaitomos balanso straipsnyje „Išpareigojimai pagal draudimo sutartis“ tuomet, kai klientas praneša Bendrovei apie žalą. Atidėjinių koregavimai atliekami atsižvelgiant į įvertintus išmokėjimus ir apskaitoje registruojami kaip nuostolio koregavimai. Draudimo išmokos ir išmokos įvykus

draudiminiams įvykiams apskaitomos pelno (nuostolių) ataskaitos straipsniuose „Draudimo išmokos“ ir „Draudimo išmokos įvykus draudiminiams įvykiams ir žalų sureguliuavimo sąnaudos“ tuomet, kai jos yra išmokamos ir tuo pačiu metu mažinami atitinkami atidėjiniai.

Pelno (nuostolių) ataskaitos straipsnis „Draudimo išmokos“ apima draudimo anuliuojimo, draudimo sutarčių nutraukimo išmokas ir gyvybės draudimo atidėjinio pokyčius.

Straipsnis „Draudimo išmokos įvykus draudiminiams įvykiams ir žalų sureguliuavimo sąnaudos“ apima praneštas žalas dėl nelaimingų atsitikimų, atidėjinio išmokoms įvykus draudiminiams įvykiams pokyčius ir sąnaudas žalai sureguliuoti.

1.15. Įsipareigojimai pagal draudimo sutartis

Gyvybės draudimo atidėjinys

Techninio atidėjinio apskaičiavimo tvarka ir metodologija numatyta aktuarinio verslo planuose, patvirtintuose Estijos finansų priežiūros tarnybos. Aktuarinis draudimo atidėjinys skaičiuojamas tam tikro laikotarpio rizikos draudimo sutartims su reguliariais fiksuotais mokėjimais, paskolų draudimui, kaupiamajam draudimui ir pensinio draudimo sutartims, o taip pat ir su investiciniais vienetais susietoms draudimo sutartims. Aktuarinis draudimo atidėjinys skaičiuojamas kiekvienai sutarčiai atskirai ir apima būsimų išmokėjimų (draudimo išmokų, išmokų įvykus draudiminiams įvykiams ir apskaičiuotų sąnaudų) diskontuotą dabartinę vertę, atėmus būsimų įmokų, gautinų pagal draudimo sutartis, diskontuotą dabartinę vertę. Būsimų išlaidų pagal draudimo sutartis ir diskontavimui naudojamų palūkanų normų, kurios taikomos apskaičiuojant gyvybės draudimo techninį atidėjinį, vertės yra tokios pat kaip ir tos, kurios naudojamos nustatant draudimo įmokas pagal šias sutartis. Šioms sutartims nustatyta nuo 3,5 iki 4 procentų metinė palūkanų norma, priklausomai nuo sutarties pobūdžio, sudarymo laiko ir valiutos, kuria sudaroma sutartis. Tokių gyvybės draudimo sutarčių sudarymo sąnaudos atidedamos ir padengiamos remiantis techniniais verslo planais per ilgesnį nei vienerių metų laikotarpį (žr. 1.22 pastabą). Valdymo ir administravimo mokesčiai apskaičiuojami ir atimami iš sutartinių įsipareigojimų kartą per mėnesį ar ketvirtį, atsižvelgiant į sutarties sąlygas. Rizikinės draudimo įmokos ir rizikos draudiminė apsauga apskaičiuojami ir atimami iš sutartinių įsipareigojimų kiekvienais metais. Atidėjiniai su neigiama verte balanse neapskaitomi.

Numatomų išmokų atidėjinys

Numatomų išmokų atidėjinys yra lygus sumai, kuri skiriama padengti tikėtinas galutines žalas, susijusias su draudiminiais įvykiais, apie kuriuos draudikui buvo pranešta prieš balanso parengimo dieną ir susijusias su draudiminiais įvykiais, kurie įvyko prieš balanso parengimo dieną, tačiau apie kuriuos draudikui nebuvo pranešta iki balanso parengimo dienos.

Priemokų atidėjinys

Balanse priemokų atidėjinys nėra atskirai išskiriamas. Gyvybės draudimo atidėjinys didinamas priemokų suma, kurią nustato vadovybė finansinių metų pabaigoje.

Perdraudikų dalis, susijusi su įsipareigojimais pagal draudimo sutartis

Su draudimo sutartimis susijusi perdraudikų dalis, atsirandanti dėl sudarytų perdraudimo sutarčių, apskaičiuojama remiantis kasmet iš anksto sumokėtomis perdraudimo įmokomis, kai suteikiama perdraudimo apsauga. Perdraudimo įmokos mokamos sutartyje numatytų metų pradžioje. Jei į numatomų išmokų atidėjinį įtraukta draudimo išmoka, mokama įvykus draudiminiams įvykiams, viršija Bendrovės išlaikymo koeficientą, perviršio suma, kurią dengia perdraudimo sutartis, apskaitoma kaip perduota perdraudimui straipsnyje „Perdraudikų dalis, susijusi su įsipareigojimais pagal draudimo sutartis“.

Grynoji gautina suma iš perdraudikų pagal perdraudimo sutartis apskaitoma balanso straipsnyje „Gautinos sumos pagal perdraudimo sutartis“.

Bendrovė nuosekliai taiko įsipareigojimų pagal draudimo sutartis apskaičiavimo metodiką.

1.16. Finansiniai įsipareigojimai

1.16.1. Iš su investiciniais vienetais susietų investavimo sutarčių kylantys finansiniai įsipareigojimai

Ši grupė apima investavimo sutartis, kurių investavimo įsipareigojimų suma nustatoma remiantis su investavimo sutartimi susijusių vertybinių popierių rinkos verte. Šie finansiniai įsipareigojimai apskaitomi tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje tuomet, kai jie įgyjami. Bendrovė priskyrė šiuos įsipareigojimus grupei, apskaitomai tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje, kadangi taip išvengiama apskaitos principų, taikomų tokiam turtui ir įsipareigojimams, nesilaikymo atvejų arba tokių atvejų labai sumažėja. Tokie nesilaikymo atvejai atsirastų, jei šiam turtui ir įsipareigojimams būtų taikomi kiti apskaitos principai.

1.16.2. Iš investavimo sutarčių kylantys finansiniai įsipareigojimai

Finansiniai įsipareigojimai, kylantys iš tokių sutarčių, apima įmokų surinkimą, palūkanas ir papildomą pelną iš šių sutarčių, atėmus mokesčius, susijusius su sutarčių valdymu ir rizikos draudimine apsauga. Šioms sutartims nustatyta nuo 3,5 iki 4 procentų metinė garantuota palūkanų norma, priklausomai nuo sutarties pobūdžio ir sudarymo laiko. Palūkanų norma lieka tokia pati iki kaupimo laikotarpio pabaigos.

Iš investavimo sutarčių kylantys finansiniai įsipareigojimai pradžioje apskaitomi tikrąja verte, o vėliau amortizuota savikaina, taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą.

1.16.3. Kiti finansiniai įsipareigojimai

Visi finansiniai įsipareigojimai (prekybos mokėtinos sumos, kiti trumpalaikiai ir ilgalaikiai įsipareigojimai, gautos paskolos ir išleisti skolos vertybiniai popieriai) pirmą kartą apskaitoje registruojami tikrosiomis vertėmis, o vėliau amortizuota savikaina, taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą. Paprastai amortizuota trumpalaikių finansinių įsipareigojimų savikaina atitinka jų nominalią vertę, todėl trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai balanse apskaitomi išpirkimo verte. Skaičiuojant ilgalaikių finansinių įsipareigojimų amortizuotą savikainą, šie įsipareigojimai pradžioje apskaitomi tikrąja gauto atlygio verte, atėmus sandorio sąnaudas, o palūkanų sąnaudos skaičiuojamos įsipareigojimams ateinančiais laikotarpiais, taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą.

1.17. Kiti atidėjiniai ir neapibrėžtieji įsipareigojimai

Teisiniai arba sutartiniai įsipareigojimai, atsirandantys dėl įpareigojančio įvykio, įvykusio prieš balanso parengimo dieną, arba dėl Bendrovės pastaruoju metu vykdomos veiklos ir kuriems įvykdyti reikės panaudoti turtą bei kurių įvykdymas yra tikėtinas, o suma gali būti patikimai įvertinta, tačiau kurių įvykdymo laikas ir galutinė suma nėra žinomi, balanse pripažįstami atidėjimais. Atidėjiniai pripažįstami remiantis vadovybės vertinimais, susijusiais su tikėtinu išmokėjimų sumomis ir laiku. Atidėjins balanse apskaitomas tokia suma, kuri, vadovybės nuomone, balanso parengimo dieną yra būtina, kad būtų įvykdytas įsipareigojimas, atsirandantis dėl atidėjinio arba kad šis įsipareigojimas būtų perduotas trečiajai šaliai. Jeigu tikėtina, kad įsipareigojimas bus įvykdytas per ilgesnį nei 12 mėnesių laikotarpį po balanso parengimo dienos, jis apskaitomas diskontuota verte (dabartine būsimų išmokėjimų verte), išskyrus tuos atvejus, kai diskontavimo poveikis būtų nereikšmingas. Su atidėjimais susijusios sąnaudos apskaitomos to laikotarpio pelno (nuostolių) ataskaitoje.

1.18. Sukaupți atostoginiai

Mokėtinos sumos darbuotojams apima sukauptus atostoginius, apskaičiuotus pagal darbo sutartis ir Estijoje galiojančius darbo įstatymus. Sukaupți atostoginiai taip pat apima socialinius mokesčius ir nedarbo draudimo mokestį, apskaičiuojamą nuo sukaupų atostoginių.

1.19. Pelno mokestis

Remiantis Pelno mokesčio įstatymu, Estijoje įmonių uždirbtas metinis pelnas nėra apmokestinamas, todėl nesusidaro atidėtojo pelno mokesčio turto ar išipareigojimų. Grynas pelnas nėra apmokestinamas, tačiau nepaskirstytojo pelno paskirstymui taikomas 21,79 proc. dividendų mokestis (iki 2008 m. gruodžio 31 d. – 21,79 proc.; iki 2007 m. gruodžio 31 d. – 22,78 proc.), skaičiuojamas nuo grynųjų išmokėtų dividendų sumos. Pelno mokestis, susidarantis dėl dividendų mokėjimo, apskaitomas kaip sąnaudos tuo laikotarpiu, kai dividendai deklaruojami, neatsižvelgiant į tai, kokia yra faktinė išmokėjimo data arba laikotarpis, už kurį dividendai yra išmokami.

1.20. Privalomasis rezervas

Rezervas yra formuojamas vykdant Prekybos kodekso reikalavimus. Kiekvienais finansiniais metais mažiausiai viena dvidešimtoji grynojo pelno dalis pervedama į privalomąjį rezervą tol, kol šio rezervo suma pasiekia vieną dešimtąją įmonės įstatinio akcinio kapitalo. Pagal Draudimo įstatymą, galiojusį iki 2004 m. gruodžio 31 d., įmonė į privalomąjį rezervą turėjo pervesti 10 procentų finansinių metų grynojo pelno. Privalomasis rezervas gali būti naudojamas nuostoliams padengti arba įstatiniam kapitalui padidinti. Įstatymų numatytas rezervas negali būti naudojamas atlikti mokėjimams akcininkams.

1.21 Pajamų pripažinimas

Komisinių pajamos

Komisiniai paprastai pripažįstami vadovaujantis kaupimo principu tuo metu, kai paslaugos yra suteikiamos. Investicijų valdymo ir kiti konsultacinių paslaugų komisiniai dažniausiai pripažįstami kaupimo principu remiantis atitinkama paslaugų sutartimi. Kitos komisinių pajamos ir kitos pajamos pripažįstamos vadovaujantis kaupimo principu įvykdžius atitinkamus sandorius.

Palūkanų pajamos

Palūkanų pajamos pripažįstamos pelno (nuostolių) ataskaitoje visoms finansinėms priemonėms vadovaujantis jų amortizuota savikaina, taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą. Apskaičiuotų palūkanų normos metodas – tai metodas, taikomas finansinio turto ar finansinio išipareigojimo amortizuotos savikainos apskaičiavimui ir palūkanų pajamų ar palūkanų sąnaudų paskirstymui atitinkamam laikotarpiui. Apskaičiuotų palūkanų norma – tai norma, kuri naudojama tiksliai diskontuoti įvertintus būsimus piniginius mokėjimus ar įplaukas per tikėtiną finansinių priemonių naudojimo trukmę iki grynosios finansinio turto ar finansinio išipareigojimo apskaitinės vertės. Apskaičiuodama šią palūkanų normą, Bendrovė įvertina pinigų srautus, atsižvelgdama į finansinės priemonės sutartyje numatytas sąlygas, tačiau nevertina būsimų vertės sumažėjimo nuostolių. Apskaičiuojant šią normą įtraukiami visi reikšmingi sutarties šalių sumokėti arba iš jų gauti mokesčiai, kurie yra sudėtinė apskaičiuotų palūkanų normos, sandorio sąnaudų ir kitų įmokų ar nuolaidų dalis. Kai finansinio turto arba panašaus finansinio turto grupės vertė sumažinama dėl vertės sumažėjimo nuostolių, palūkanų pajamos pripažįstamos, taikant palūkanų normą, naudojamą diskontuoti būsimus pinigų srautus siekiant įvertinti vertės sumažėjimo nuostolį.

Dividendų pajamos

Dividendų pajamos pripažįstamos tuo laikotarpiu, kuomet nustatoma teisė gauti jų išmokėjimą ir kuomet pajamų surinkimas yra tikėtinas.

1.22. Veiklos sąnaudų apskaičiavimas

Pelno (nuostolių) ataskaitos straipsnis „Draudimo sutarčių sudarymo sąnaudos“ apima sąnaudas, susijusias su draudimo sutarčių sudarymu. Tokias tiesiogines sąnaudas sudaro komisiniai, mokami tarpininkams, prekybos atstovų darbo užmokestis, reklamos sąnaudos, sąnaudos, susijusios su polisų sudarymu.

Žalų sureguliuavimo sąnaudas sudaro tiesioginės žalų sureguliuavimo sąnaudos, tokios kaip komisiniai, mokami ekspertams už konkrečių žalų sureguliuimą, ir netiesioginės sąnaudos, tokios kaip darbuotojų, kurių funkcijos susijusios su žalų sureguliuimu, darbo užmokestis, biuro sąnaudos ir pan.

Kitas investicijų sąnaudas sudaro tiesioginės investicinio portfelio valdymo sąnaudos ir priskirtos investicijų valdymo sąnaudos.

Pelno (nuostolio) ataskaitos straipsnis „Administracinės sąnaudos“ apima draudimo portfelio valdymo, bendro Bendrovės valdymo, apskaitos ir informacinių technologijų sąnaudas. Ši kategorija apima visas sąnaudas, kurios nėra įtrauktos į įsigijimo savikainą, žalų sureguliuavimo sąnaudas ir į su investicijomis susijusias sąnaudas.

Bendras sąnaudų priskyrimo pelno (nuostolių) ataskaitos straipsniams principas apibrėžiamas taip: sąnaudos, kurios gali būti priskirtos tiesiogiai atitinkamiems straipsniams yra priskiriamos tiesiogiai. Sąnaudos, kurių negalima priskirti tiesiogiai, yra proporcingai paskirstomos, atsižvelgiant į atitinkamoje srityje dirbančių darbuotojų skaičių arba į įvertintą atitinkamos srities darbuotojų darbo laiką.

Sutarčių sudarymo sąnaudų kapitalizavimas (atidėjimas)

Gyvybės draudimo sutarčių sudarymo sąnaudos atidedamos ir padengiamos remiantis techniniais verslo planais per ilgesnį nei vienerių metų laikotarpį. Atidėtosios draudimo sutarčių sudarymo sąnaudos amortizuojamos per 5 metų laikotarpį. Draudimo sutarčių sudarymo sąnaudos proporcingai amortizuojamos pagal padengimo rodiklį, numatytą sutartyje.

Sveikatos draudimo sutarčių atveju, tiesioginės sutarčių sudarymo sąnaudos yra atidedamos ir pripažįstamos sąnaudomis per vienerių metų laikotarpį nuo sutarties sudarymo. Investavimo sutarčių atveju, tiesioginių sutarčių sudarymo sąnaudų dalis, viršijanti už paslaugas gautus mokesčius, skirtus šioms sąnaudoms padengti, yra atidedama.

1.23. Įsigyto verslo vertė

2007 m. įsigijus dukterinę bendrovę, Bendrovės įsigyto verslo vertė (angl. *value of business acquired, VOB*) apskaitoma nematerialiajame turte. Įsigyto verslo vertė sudaro būsimos naudos, susijusios su sudarytomis draudimo sutartimis, dabartinė vertė. Įsigyto verslo vertė amortizuojama atsižvelgiant į vidutinę įsigyto portfelio trukmę.

1.24. Verslo jungimai

Dukterinių įmonių įsigijimo apskaitai Bendrovė taiko pirkimo metodą (įskaitant verslo jungimus, kurių metu sujungiamos bendrai kontroliuojamos įmonės arba verslai). Įsigijimo savikaina nustatoma prie tiesioginių įsigijimo išlaidų pridėdant perduoto turto tikrąją vertę,

išleistų nuosavybės priemonių vertę bei patirtų ar prisiimtų išsipareigojimų vertę sandorio dieną. Verslo sujungimo būdu įsigytas identifikuojamas turtas ir prisiūti išsipareigojimai bei neapibrėžtieji išsipareigojimai pradžioje įvertinami tikrosiomis vertėmis įsigijimo dieną. Įsigijimo savikainos dalis, viršijanti Bendrovės įsigytos dukterinės įmonės identifikuojamo grynojo turto dalies tikrąją vertę, yra apskaitoma kaip prestižas. Jeigu įsigijimo savikaina yra mažesnė už Bendrovės įsigytos dukterinės įmonės identifikuojamo grynojo turto dalies tikrąją vertę, skirtumas iš karto pripažįstamas pelno (nuostolių) ataskaitoje.

1.25. Nauji Tarptautiniai finansinės atskaitomybės standartai (TFAS) ir Tarptautinio finansinės atskaitomybės aiškinimo komiteto (TFAAK) aiškinimai

Toliau pateikiami Tarptautiniai finansinės atskaitomybės standartai ir Tarptautinio finansinės atskaitomybės aiškinimo komiteto (TFAAK) aiškinimai, kuriuos Bendrovė privalo taikyti 2008 metais.

TFAAK 11-asis aiškinimas „2-asis TFAS – grupės ir išdo akcijų sandoriai“, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2007 m. kovo 1 d. arba vėliau. Šiame aiškinyje nagrinėjami šie klausimai: 2-ojo TFAS „Mokėjimas akcijomis“ taikymas sandoriams, apimantiems mokėjimus akcijomis, kuriuos sudaro dvi arba daugiau susijusių šalių; ir apskaitos principų nustatymas tokiais atvejais: ūkio subjektas suteikiant savo darbuotojams teises į ūkio subjekto nuosavybės priemones, kurias savo nuožiūra nusprendžia ar privalo nusipirkti iš kitos šalies, kad įvykdytų išsipareigojimus darbuotojams; arba ūkio subjekto akcininkams suteikiant ūkio subjekto darbuotojams teises į ūkio subjekto nuosavybės priemones. Tokių priemonių suteikėjas yra ūkio subjekto savininkas. Šis aiškinimas neturėtų turėti įtakos finansinėms ataskaitoms.

Finansinio turto perklasifikavimas – 39-ojo TAS „Finansinės priemonės: pripažinimas ir vertinimas“ ir 7-ojo TFAS „Finansinės priemonės: atskleidimas“ pakeitimai ir vėlesnis pakeitimas „Finansinio turto perklasifikavimas: įsigaliojimo data ir pereinamosios nuostatos“. Pakeitimuose numatytos dvi galimybės: (a) leidžiama finansinį turtą perkelti iš pardavimui skirto turto grupės, jeigu, tam tikrais retais atvejais, greitai metu neketinama turto parduoti arba išpirkti; (b) įtraukti parduoti skirtą turtą arba prekybai skirtą turtą į paskolų ir gautinų sumų grupę, jeigu ūkio subjektas ketina ir gali finansinį turtą laikyti tam tikrą laiką arba iki išpirkimo (kitu atveju, turtas turi atitikti paskolų ir gautinų sumų apibrėžimą). Bendrovė ataskaitiniu laikotarpiu netaikė šių perklasifikavimo galimybių, todėl šie pakeitimai neturi įtakos Bendrovės finansinėms ataskaitoms.

Nauji standartai, standartų pakeitimai ir aiškinimai, galiojantys ataskaitiniams laikotarpiams prasidedantiems 2009 m. arba vėliau ir kurių Bendrovė netaikė anksčiau laiko.

8-asis TFAS „Veiklos segmentai“, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau. Bendrovė šiuo metu vertina standarto poveikį finansinėms ataskaitoms.

Padengiamosios finansinės priemonės bei išsipareigojimai, atsirandantys dėl likvidacijos – 32-ojo TAS ir 1-ojo TAS pakeitimas, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau.

23-asis TAS „Skolinimosi išlaidos“ (persvarstytas 2007 m. kovo mėn.), galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. Bendrovė šiuo metu vertina standarto poveikį finansinėms ataskaitoms.

1-asis TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas” (persvarstytas 2007 m. rugsėjo mėn.), galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau. Pagrindinis standarto pakeitimas yra susijęs su pelno (nuostolių) ataskaitos pakeitimu bendrųjų pajamų ataskaita, kuri taip pat apims visus nuosavybės pokyčius, atsiradusius ne dėl sandorių su savininkais, tokius kaip parduoti skirto finansinio turto perkainojimas. Ūkio subjektai galės pateikti dvi ataskaitas: atskirą pelno (nuostolių) ataskaitą ir bendrųjų pajamų ataskaitą. Pagal standarto pakeitimą taip pat reikalaujama pateikti ataskaitą apie finansinę būklę (balansą) anksčiausio lyginamojo laikotarpio pradžioje tuomet, kai ūkio subjektas perskaičiuoja palyginamuosius praėjusio laikotarpio skaičius dėl perklasifikavimų, apskaitos politikos pokyčių ar klaidų taisymo. Grupė mano, kad pakeistas standartas turės įtakos jos finansinių ataskaitų pateikimui, tačiau nemano, kad jis turės įtakos konkrečių sandorių ir likučių pripažinimui ir įvertinimui.

27-asis TAS „Konsoliduotos ir atskiros finansinės ataskaitos“ (persvarstytas 2008 m. sausio mėn.), galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau; persvarstytas standartas dar nepatvirtintas taikymui Europos Sąjungoje.

Nuosavybės teisių perdavimo sąlygos ir jų atšaukimas – 2-ojo TFAS „Mokėjimas akcijomis“ pakeitimas, persvarstytas 2008 m. sausį, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau.

3-asis TFAS „Verslo jungimai“, (persvarstytas 2008 m. sausio mėn.), taikomas verslo jungimams, kurie buvo įvykdyti pirmo metinio ataskaitinio laikotarpio, prasidedančio nuo ar po 2009 m. liepos 1 d., pradžioje arba po jo; nepatvirtintas taikymui Europos Sąjungoje.

TFAAK 12-asis aiškinimas „Koncesijų sutartys dėl paslaugų“, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2008 m. sausio 1 d. arba vėliau; nepatvirtintas taikymui Europos Sąjungoje.

TFAAK 13-asis aiškinimas „Klientų lojalumo programos“, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2008 m. liepos 1 d. arba vėliau; patvirtinus aiškinimą taikymui Europos Sąjungoje, jis galios metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2008 m. gruodžio 31 d. arba vėliau; leidžiama taikyti anksčiau laiko.

TFAAK 14-asis aiškinimas „Nustatytų išmokų turto ribojimas, minimalūs finansavimo reikalavimai ir jų sąveika“, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2008 m. sausio 1 d. arba vėliau; patvirtinus aiškinimą taikymui Europos Sąjungoje, jis galios metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2008 m. gruodžio 31 d. arba vėliau; leidžiama taikyti anksčiau laiko.

TFAAK 15-asis aiškinimas „Nekilnojamojo turto statybos sutartys“, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau; nepatvirtintas taikymui Europos Sąjungoje.

TFAAK 16-asis aiškinimas „Grynosios investicijos į užsienyje veikiančią ūkio subjektą apsidraudimo sandoriai“, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2008 m. spalio 1 d. arba vėliau; nepatvirtintas taikymui Europos Sąjungoje.

Investicijų į dukterines, bendrai kontroliuojamas ir asocijuotas įmones vertė – 1-ojo TFAS ir 27-ojo TAS pakeitimas (paskelbtas 2008 m. gegužės mėn.), galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau.

Kriterijus atitinkantys apdraudžiamieji objektai – 39-ojo TAS „Finansinės priemonės: pripažinimas ir vertinimas“ pakeitimas, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems

2009 m. liepos 1 d. arba vėliau taikant retrospektyviai; nepatvirtintas taikymui Europos Sąjungoje.

Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų patikslinimai, paskelbti 2008 m. gegužės mėn. 2007 metais Tarptautinių apskaitos standartų valdyba nusprendė inicijuoti kasmet vykdomą standartų tobulinimo programą, siekdama atlikti būtinus, bet ne skubius TFAS pakeitimus. Pakeitimai apima reikšmingus pakeitimus, paaiškinimus ir įvairių standartų terminologijos pakeitimus. Reikšmingi pakeitimai susiję su šiomis sritimis: priskyrimas turtui, skirtam parduoti pagal 5-ąjį TFAS, jeigu prarandama dukterinės įmonės kontrolė; galimybė pardavimui skirtas finansines priemones pateikti kaip ilgalaikį turtą pagal 1-ąjį TAS; pagal 16-ąjį TAS apskaitomo turto, kuris anksčiau buvo klasifikuojamas kaip skirtas nuomai, pardavimo apskaita ir susijusių pinigų srautų pagal 7-ąjį TAS klasifikavimas kaip pagrindinės veiklos pinigų srautų; plano sumažinimo apibrėžimo pagal 19-ąjį TAS patikslinimas; valstybės paskolų, kurioms nustatyta žemesnė nei rinkos palūkanų norma, apskaita vadovaujantis 20-ojo TAS reikalavimais; skolinimosi išlaidų apibrėžimo, pateikto 23-ajame TAS, atitikimo apskaičiuotų palūkanų normos metodui užtikrinimas; dukterinių įmonių, klasifikuojamų kaip skirtų parduoti pagal 27-ąjį TAS ir 5-ąjį TFAS, apskaitos principų patikslinimas; informacijos apie asocijuotas įmones ir jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties objektus, apskaitomus pagal 28-ąjį TAS ir 31-ąjį TAS, atskleidimo reikalavimų sušvelninimas; informacijos atskleidimo reikalavimų, numatytų 36-ajame TAS, sugriežtinimas; reklamos sąnaudų, apskaitomų pagal 38-ąjį TAS, apskaitos principų patikslinimas; tikrosios vertės pasikeitimų pelno (nuostolių) ataskaitoje apibrėžimo pakeitimas tam, kad būtų užtikrintas atitikimas rizikos apsidraudimo sandorių apskaitai pagal 39-ąjį TAS; nebaigto statyti investicinio turto apskaitos principų nustatymas vadovaujantis 40-uoju TAS; supaprastintos biologinio turto tikrosios vertės nustatymo taisyklės pagal 41-ąjį TAS. 8-ojo, 10-ojo, 18-ojo, 20-ojo, 29-ojo, 34-ojo, 40-ojo, 41-ojo TAS ir 7-ojo TFAS pakeitimai apima tik naudojamų terminų ir redakcinius pakeitimus, kurių, Tarptautinių apskaitos standartų valdybos nuomone, poveikis apskaitai yra minimalus arba jie neturi jokio poveikio. Grupė mano, kad šie pakeitimai neturės reikšmingo poveikio finansinėms ataskaitoms.

TFAAK 17-asis aiškinimas „Nepiniginio turto paskirstymas savininkams“, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau; nepatvirtintas taikymui Europos Sąjungoje.

1-asis TFAS „Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų taikymas pirmą kartą“. Pakeitimas, priimtas 2008 m. gruodžio mėn.; taikomas finansinėms ataskaitoms, parengtoms pagal TFAS pirmą kartą už laikotarpį, prasidedantį 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau; nepatvirtintas taikymui Europos Sąjungoje.

TFAAK 18-asis aiškinimas „Klientų turto perdavimas“, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau; nepatvirtintas taikymui Europos Sąjungoje.

Kitos aplinkybės, nauji standartai ir aiškinimai, išskyrus tuos, kurie išvardyti pirmiau, neturės reikšmingo poveikio Bendrovės finansinėms ataskaitoms.

2 pastaba Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir sprendimai, naudojami taikant apskaitos principus

2.1. Draudimo sutarčių pripažinimas

Draudimo sutartys apima visas gyvybės draudimo sutartis, kaupiamojo draudimo sutartis su nefiksuotų mokėjimų grafikais ir investavimo sutarčių draudimo dalį. Draudimo sutartis – tai sutartis, pagal kurią viena šalis (draudikas) perima svarbią draudimo riziką iš kitos šalies (draudėjo), sutikdamas kompensuoti draudėjui už apibrėžtą mažai tikėtiną būsimąjį įvykį (draudiminį įvykį), kuris neigiamai paveiktų šį draudėją. Svarbi draudimo rizika apibrėžiama kaip išmokų mokėjimo tikimybė, įvykus draudiminiam įvykiui (mirties ar išgyvenimo atveju), kurios yra mažiausiai 5 procentais didesnės už išmokas, kurios būtų mokamos jei draudiminis įvykis neįvyktų.

Pensinio draudimo sutartys su nenustatytų mokėjimų grafikais ir garantuotomis palūkanomis priskiriamos investavimo sutartims. Šios sutartys priskiriamos investavimo sutartims tuo atveju, jei jose nėra svarbios draudimo rizikos. Jei sutartyse yra svarbi draudimo rizika, ta dalis, dėl kurios kyla draudimo rizika, atskiriama ir klasifikuojama kaip draudimo sutartis.

Sutarčių su investicijų rizika draudimo dalis priskiriama draudimo sutartims, o kita dalis – investavimo sutartims.

2.2. Įsipareigojimų pakankamumo patikrinimas

Kiekvieną balanso parengimo dieną atliekamas įsipareigojimų pakankamumo patikrinimas siekiant užtikrinti draudimo įsipareigojimų, kurie yra apskaičiuojami naudojant veiklos planuose numatytus metodus, pakankamumą. Atliekant šiuos patikrinimus naudojami dabartiniai optimiškiausi būsimų pinigų srautų (gautų įmokų, išmokėjimų suėjus terminui ar nutraukus sutartį, išmokėtų išmokų įvykus draudiminiams įvykiams, sąnaudų), gautinų iš viso turimo draudimo sutarčių portfelio vertinimai. Siekiant nustatyti būsimus pinigų srautus, atsižvelgiama į tikėtinų draudimo anuliavimo išmokų skaičių, įmokų surinkimo neįvykdymą, mirčių ir negalios atsiradimo skaičių, kurie yra apskaičiuojami remiantis turimo portfelio statistinėmis charakteristikomis pagal produkto rūšį ir draudiminiuos metus. Būsiami pinigų srautai diskontuojami balanso parengimo dieną naudojant euro palūkanų normas, dėl kurių rizika nekyla, (šaltinis: www.bloomberg.com). Kadangi Estijos krona nuo 1999 metų yra susieta su euru fiksuotu kursu, todėl naudojama euro palūkanų norma. Vertinimo tikslais euro palūkanų norma yra patikimiausia, kadangi didžioji dalis investicijų, prilygstančių draudimo įsipareigojimams, yra denominuotos eurais.

2008 metų pabaigoje atlikti patikrinimai parodė, kad draudimo sutarčių ir investavimo sutarčių su dalyvavimu pelne įsipareigojimai buvo pakankami.

Vadovybė patikrino įsipareigojimų pakankamumo testo rezultatų jautrumą palūkanų normos pokyčiams (vadovybės manymu, tai turėjo didžiausią įtaką įsipareigojimų pakankamumo testo rezultatams) padidindama arba sumažindama euro palūkanų normą 25 ir 50 bazinių punktų. Ir šiuo atveju balanse nurodyti įsipareigojimai buvo pakankami.

Įsipareigojimų pakankamumo patikrinimo rezultatams poveikį taip pat daro prielaidos dėl būsimų pinigų srautų, susijusios su mirtingumu, sutarčių pasibaigimu ar anuliavimu ir būsimomis administracinėmis sąnaudomis, tačiau, vadovybės nuomone, jų poveikis yra netoks reikšmingas.

2.3. Garantuotos palūkanų normos

Priklausomai nuo sutarties pobūdžio, sudarymo laiko ir valiutos, kuria sudaroma sutartis, šiuo metu galiojančioms draudimo sutartims nustatyta nuo 3,5 iki 4 procentų metinė garantuota

palūkanų norma. Bendrovės vadovybė mano, kad galima gauti didesnę investicijų grąžą nei pirmiau nurodytos garantuotos palūkanų normos.

2.4. Dalyvavimo pelne principai (priemokų atidėjimys)

Visos draudimo sutartys su dalyvavimo pelne galimybe dalyvauja pelno skirstyme, atsižvelgiant į laikotarpį, praėjusį nuo draudimo sutarties sudarymo. Kalendorinių metų pabaigoje kiekvienos draudimo sutarties priemokų atidėjimui priskiriama pelno dalis, atsižvelgiant į faktinių ir įvertintų sumų, susijusių su investicijų grąža, mirtingumu, sąnaudomis ir nuostolio koeficientu, skirtumą. Finansinių metų pabaigoje Bendrovės Valdyba pateikia Stebėtojų tarybai siūlymą dėl papildomo pelno paskirstymo draudėjams. Stebėtojų taryba nustato galutinę papildomo pelno sumą. Papildomas pelnas, kuris jau yra įtrauktas į priemokų atidėjimą, negali būti atskirtas nuo atidėjimo ir todėl yra naudojamas skaičiuojant palūkanas ateinančiais laikotarpiais. Ankstesniais metais draudimo sutarčių priemokoms skiriama suma (norma) nesukurdavo nei išipareigojimų Bendrovės atžvilgiu, nei lūkesčių dėl priemokų sumos (normos), mokamos draudėjams.

2.5. Pardavimui skirtas finansinis turtas

Vertindama pardavimui skirtą finansinį turtą tikrąją vertę, vadovybė atsižvelgia į trečiųjų šalių siūlomą akcijų kainą.

2.6. Kitas turtas

Vadovybės nuomone, ilgalaikio turto ir gautinų sumų atsiperkamoji vertė yra didesnė už jų apskaitinę vertę arba lygi jai. Jei vertės sumažėjimo patikrinimai rodo, kad apskaitinė vertė gali būti neatgautina, ilgalaikis turtas ir gautinos sumos laikomi nuvertėjusiais ir jų vertė sumažinama iki atsiperkamosios vertės.

3 pastaba   Draudimo ir finansinės rizikos valdymas

3.1. Draudimo rizika

Vykdydama savo veiklą Bendrovė sudaro sutartis, pagal kurias Bendrovė perima draudimo riziką iš draudėjo. Draudimo rizika, kylanti iš bet kokios draudimo sutarties, apibrėžiama kaip draudiminio įvykio atsiradimo tikimybė ir neapibrėžta išmokos suma, mokama įvykus draudiminiam įvykiui. Pagal draudimo sutarties pobūdį, tokia rizikos tikimybė yra atsitiktinė, todėl nenuspėjama.

Draudimo sutarčių portfelio atveju, kai kainodarai (įmokų tarifams) ir atidėjimų sudarymui yra taikoma tikimybių teorija, draudimo rizika apima faktines išmokas įvykus draudiminiams įvykiams ir išmokas, viršijančias draudimo išipareigojimų apskaitinę vertę. Taip gali atsitikti jei draudimo išmokų ir išmokų įvykus draudiminiams įvykiams dažnumas ir vertė yra didesnė nei Bendrovė buvo įvertinusi. Draudiminiai įvykiai yra atsitiktiniai, todėl išmokų ir išmokų įvykus draudiminiams įvykiams faktinis skaičius ir suma kiekvienais metais gali skirtis nuo normos, nustatytos naudojant statistines priemones.

Kuo didesnis panašių draudimo sutarčių portfelis, tuo mažesnis santykinis nukrypimas nuo tikėtino rezultato. Be to, kuo portfelis yra labiau išskaidytas, tuo jį mažiau gali paveikti vienokie ar kitokie pokyčiai. Tokiu būdu draudimo rizika portfelio lygmeniu yra sumažinama.

Bendrovė siūlo draudimo produktus su garantuotomis palūkanomis ir susietus su investiciniais vienetais. Produktai su garantuotomis palūkanomis skirstomi į gyvybės (rizikos draudimas ir paskolų draudimas) ir kaupiamąjį draudimą (grynasis kaupiamasis draudimas, vaiko kaupiamasis draudimas ir pensinis draudimas). Produktai susieti su investiciniais vienetais apima kaupiamąjį draudimą, vaiko kaupiamąjį draudimą ir pensinį draudimą. Papildomos rizikos draudimai (kritinės ligos, nuolatinė negalia, netikėta mirtis, laikina negalia) gali būti įtraukiami į pagrindinę sutartį. Pagal produkto sutarties sąlygas klientai gali pasirinkti reguliarių fiksuotų įmokų sumą ir mokėjimo dažnumą. Produkto sutarties sąlygos leidžia klientui nukrypti nuo sutarto mokėjimų grafiko.

Sutarčių, kuriomis draudžiama mirties arba išgyvenimo rizika, atveju veiksniai, kurie gali padidinti bendrą rizikos lygį yra gyvenimo būdo pokyčiai, draudėjų maitinimosi įpročiai, rūkymas, alkoholinių gėrimų vartojimas ir sportavimas. Rizikos lygiui poveikį turi ir švietimas, sveikatos priežiūros paslaugų gerėjimas ir socialinės sąlygos.

Bendrovė ketina pakeisti šiuo metu naudojamas mirtingumo rodiklių lenteles tuo atveju, jeigu įmokų tarifai, apskaičiuoti remiantis mirtingumo rodiklių lentelėmis, nebepadengs draudimo rizikos.

Bendrovė kontroliuoja ir valdo draudimo riziką, vykdydama draudiminę strategiją. Bendrovė yra nustačiusi tam tikrą rizikos rūšių koncentracijos ribas. Bendrovė taip pat reikalauja, kad draudėjai, kurių perduodama draudimo rizika viršija 600 000 kronų ir kurie yra vyresni nei 50 metų, atliktų medicininių patikrinimą. Be to, Bendrovė stengiasi išlaikyti draudimo rizikos balansą, palaikydama draudimo portfelio mirčių ir išgyvenimo rizikos proporcijas. Bendrovė taip pat apribojo maksimalaus nuostolio pagal perdraudimo sutartį išlaikymą, kai perdraudimu dengiama draudimo išmoka už vieną apdraustą gyvybę viršija 400 000 kronų pagal nuostolio viršijimo perdraudimo sutartį.

Būsimų išmokėjimų ir pagal ilgalaikes sutartis gaunamų įmokų įvertinimo nepatikimumas atsiranda dėl pokyčių ilgame laikotarpyje nenuspėjamumo, susijusių su bendru mirtingumo lygiu ir draudėjų elgsenos pasikeitimais.

Norėdama nustatyti mirtingumo rodiklius, Bendrovė naudojami standartinių statistinių mirtingumo rodiklių lentelėmis, kurias pateikia Estijos statistikos departamentas ir Suomijos pensinio draudimo rinkos statistinės mirtingumo bazės, kurios, vadovybės nuomone, pakankamai ir tiksliai atspindi Bendrovės veiklos sąlygas ir klientų bazę. Kadangi Bendrovė veikia šiek tiek daugiau nei 15 metų, o per šį laikotarpį rinkos, kurioje Bendrovė veikia, klientų įpročiai ir elgesys labai pasikeitė, todėl Bendrovė, analizuodama ir naudodama mirtingumo rodiklių lenteles, nevertino savo portfelio.

3.2. Finansinė rizika

Pagrindinė Bendrovei išskylanti finansinė rizika yra susijusi su faktu, kad būsimo finansinio turto nepakanka įvykdyti išpareigojimams, atsirandantiems dėl draudimo ir investavimo sutarčių. Finansinę riziką sudaro palūkanų normos rizika, akcijų kainos rizika, valiutos rizika ir kredito rizika. Bendrovei didžiausia rizika iškyla dėl palūkanų normos rizikos ir akcijų kainų svyravimų.

Bendrovė vykdo investavimo politiką, kurioje numatyta investavimo strategija, investavimo į įvairias turto grupes principai, Bendrovė atlieka rizikos analizę ir kontrolę.

2008 m. investavimo politika buvo pakoreguota atsižvelgiant į pasikeitusias rinkos sąlygas. Nuosavybės vertybinių popierių dalis buvo reikšmingai sumažinta, o laisvos lėšos laikomos kaip terminuoti indeliai stambiose tarptautinėse finansinėse institucijose.

Bendrovė taip pat laikosi teisinių reikalavimų ir apribojimų, taikomų investuojant susijusį turtą.

Turtas, kurio vertė turi atitikti draudimo techninių atidėjinių ir draudiko finansinių įsipareigojimų sumas, laikomas susijusiu turtu.

Investavimo politika peržiūrima kasmet, jei to prireikia, bet ne rečiau kaip kartą per metus.

3.2.1. Draudimo sutartys su garantuotomis palūkanomis ir investavimo sutartys

Palūkanų normos rizika yra didžiausia draudimo rizika.

Draudimo sutarčių su garantuotomis palūkanomis ir investavimo sutarčių palūkanos nustatomos sutarčių sudarymo metu. Bendrovei finansinė rizika išskyla dėl nepakankamų palūkanų pajamų ir pinigų, gaunamų iš finansinio turto pardavimo, kurie yra būtini padengti būsimiems įsipareigojimams, atsirandantiems dėl palūkanų normos pokyčių.

Bendrovė kontroliuoja palūkanų normos riziką ir apskaičiuoja vidutinę turto ir įsipareigojimų trukmę. Vidutinė turto trukmė nurodyta investavimo politikoje.

Patikslinta Bendrovės skolos vertybinių popierių trukmė balanso parengimo dieną buvo 3,03 metų (2007 m. – 5,69 metų). Ilgiausia skolos vertybinių popierių trukmė yra 30 metų (2007 m. – vyriausybės obligacijos (31 metai) ir kiti skolos vertybiniai popieriai (iki 60 metų)). Bendrovė daugiausia investuoja į vyriausybės ir finansinių institucijų skolos vertybinius popierius ir į skolos vertybinius popierius, kurių minimalus reitingas A- („Standard & Poor’s“ reitingų agentūra) (2007 m. – A-, („Standard & Poor’s“ reitingų agentūra)). Vadovybės nuomone, efektyviai valdomas trumpalaikių skolos vertybinių popierių portfelis ateityje atneš daugiau investicijų pajamų, skirtų draudimo išmokėjimams padengti.

Įsigyjant skolos vertybinius popierius ir kitus vertybinius popierius su fiksuotomis pajamomis nėra žinoma, ar jos bus laikomos iki termino pabaigos, išskyrus obligacijas grupėje „Iki išpirkimo laikomos investicijos“. Lyginant turto ir įsipareigojimų terminus, svarstomas vertybinių popierių laikymas iki termino pabaigos. Skolos vertybiniai popieriai su nefiksuotais terminais ir pinigų srautai yra laikomi iki pareikalavimo, po to skolos vertybiniai popieriai tampa skolos vertybiniais popieriais, neturinčias fiksuoto termino. Finansiniais metais visi skolos vertybiniai popieriai turėjo fiksuotas palūkanų normas.

Lentelėje pateikiama turto ir įsipareigojimų analizė pagal terminus.

2008 m. gruodžio 31 d.

	Nediskontuoti pinigų srautai					Daugiau nei 9 m.
	Apskaitinė 1 vertė	metai	2-3 metai	4-6 metai	7-9 metai	
Skolos vertybiniai popieriai						
apskaitomi tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje	683 366	403 962	168 906	97 682	69 236	32 498
iki išpirkimo laikomas finansinis turtas	18 448	850	1 700	19 903	0	0
Skolos vertybinių popierių iš viso	701 814	404 812	170 606	117 585	69 236	32 498
Nuosavybės vertybiniais popieriais ir investicinių fondų akcijos*	131 526	131 526	0	0	0	0
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	34 042	34 042	0	0	0	0
Iš viso	867 382	570 380	170 606	117 585	69 236	32 498

Įsipareigojimai – garantuota dalis	27 585	57 256	92 084	108 727	413 740
Skirtumas	542 795	113 350	25 501	-39 491	-381 242

2007 m. gruodžio 31 d.

tūkst. kronų	Apskaitinė vertė	Nediskontuoti pinigų srautai				
		1 metai	2-3 metai	4-6 metai	7-9 metai	Daugiau nei 9 m.
Skolos vertybiniai popieriai apskaitomi tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje	428 386	65 767	131 046	140 029	121 784	105 104
iki išpirkimo laikomas finansinis turtas	23 280	5 428	1 728	6 857	14 228	0
Skolos vertybinių popierių iš viso	451 666	71 195	132 773	146 886	136 012	105 104
Nuosavybės vertybiniais popieriais ir investicinių fondų akcijos*	201 854	201 854	0	0	0	0
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	23 953	48 494	0	0	0	0
Iš viso	677 473	321 543	132 773	146 886	136 012	105 104
Įsipareigojimai – garantuota dalis	48 221	44 402	74 248	72 530	322 125	
Skirtumas	273 322	88 371	72 638	63 482	-217 021	

* apskaitomi tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje

3.2.2. Su investiciniais vienetais susietos investavimo sutartys

Su investiciniais vienetais susietomis sutartimis susijusios akcijos atitinka atitinkamų investicijų akcijas. Kainos, valiutų kursų, likvidumo, kredito ar palūkanų normos rizika nepatiriama.

tūkst. kronų	Investicijos, susijusios su investavimo sutartimis		Investicijos, susijusios su draudimo sutartimis	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Apskaitomos tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje				
Fondų akcijos	82 773	92 652	30 693	19 116
Iš viso finansinio turto	82 773	92 652	30 693	19 116
Iš viso įsipareigojimų	94 505	105 722	30 693	19 121

Įsipareigojimai viršija turta, nes jie apima atidėtus paslaugų mokesčius ir neapmokėtas žalas metų pabaigoje.

3.2.3. Trumpalaikės draudimo sutartys

Sveikatos draudimo sutartys, sudarytos Latvijoje ir Lietuvoje, pripažįstamos trumpalaikėmis draudimo sutartimis.

Finansinis turtas	2008 m.	2007 m.
tūkst. kronų		

Pinigai ir pinigų ekvivalentai	21 157	24 541
Iš viso	21 157	24 541
Trumpalaikės draudimo sutartys	21 157	24 541
Iš viso išsipareigojimų	21 157	24 541

Vadovybės vertinimu, trumpalaikės draudimo sutartys nekelia reikšmingos rizikos, o šiems išsipareigojimams įvykdyti naudojami pinigai ir pinigų ekvivalentai.

3.2.4. Kitas finansinis turtas ir išsipareigojimai

tūkst. kronų	2008 12 31	2007 12 31
Gautinos sumos	18 507	10 037
Kiti išsipareigojimai	13 938	14 547

Vadovybės vertinimu, kitas finansinis turtas ir išsipareigojimai nekelia reikšmingos rizikos. Visas kitas finansinis turtas ir išsipareigojimai gali būti apmokėti per ateinančius 12 mėnesių.

3.2.5. Kredito rizika

Bendrovei kredito rizika kyla dėl perdraudimo veiklos. Bendrovė yra sudariusi perdraudimo sutartį su perdraudimo bendrove „Munich Re“. Munich Re“. Ši bendrovė turi puikią reputaciją, joje dirba per 40 000 darbuotojų ir ji veikia 60 pasaulio šalių. Reitingų agentūra „A.M Best“ šiai bendrovei priskyrė A+ (aukščiausią) reitingą (2009 m.), o „Moody’s“ – A1 (aukštą) (2009 m.), „Standard & Poor’s“ šiai bendrovei priskirtas reitingas yra A+ (aukštas) (2009 m.). Bendrovės vertinimu kredito rizika nėra didelė.

Investicijų finansinė rizika kyla dėl skolos vertybinių popierių, kurios turi žemiausią leidžiamą reitingą, nustatytą investavimo politikoje, išigijimo. Investavimo politikoje numatyta, kad žemiausias leidžiamas obligacijų reitingas yra A- („Standard & Poor’s“).

Finansinis turtas, dėl kurio kyla kredito rizika

tūkst. kronų	2008 m.	2007 m.
Skolos vertybiniai popieriai		
apskaitomi tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje	683 366	428 386
iki išpirkimo laikomas finansinis turtas	18 448	23 280
Skolos vertybinių popierių iš viso	701 814	451 666
Gautinos sumos	18 507	10 037
Gautinos sumos pagal perdraudimo sutartis	834	1 101
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	34 042	48 494
Iš viso	755 197	511 298
AAA	24 322	230 756
AA	203 033	67 157
A	512 846	127 594
Reitingas nenustatytas	14 996	85 791
Iš viso	755 197	511 298

Nereitinguojamą turtą sudaro pinigai, terminuoti indėliai ir Latvijos vyriausybės skolos vertybiniai popieriai (2 256 tūkst. kronų). Lentelėje atskleista didžiausia patiriama kredito rizika.

3.2.6. Kapitalo valdymas

Bendrovė yra nustačiusi tokius kapitalo valdymo tikslus:

- siekti, kad įstatinis ir nuosavas kapitalas būtų didesnis nei nustatyti normatyvai tam, kad būtų galima padengti tikėtinus investicinės veiklos nuostolius, susidarančius per metus.
- užtikrinti, kad akcininkai gautų norimą grąžą.

Remiantis įstatymais, įstatinis kapitalas turi būti ne mažesnis kaip 3 milijonai eurų, o nuosavas kapitalas – ne mažesnis kaip 3,2 milijono eurų. Kiekvienų metų pabaigoje parengiama ateinančių metų investavimo politika. Rengdama šią politiką Bendrovė įvertina riziką, kuri gali būti prisiimama, siekiant įvykdyti įstatinio ir nuosavo kapitalo reikalavimus. Nustačius rizikos mastą, galima prognozuoti tikėtiną investicijų grąžą.

Kiekvienų metų pabaigoje sudaromas ateinančių metų biudžetas. Sudarant biudžetą atsižvelgiama į anksčiau nustatytą tikėtiną investicijų grąžą. Sudarant biudžetą siekiama, kad akcininkai gautų norimą kapitalo grąžą.

Kapitalo pakankamumo reikalavimai

	2008 m.	2007 m.
--	----------------	----------------

tūkst. kronų

Akcinis kapitalas	46 940	46 940
Nuosavos lėšos	50 069	50 069

Nuosavos lėšos

	2008 m.	2007 m.
Nuosavas kapitalas	86 476	108 007
Nematerialusis turtas	-23 608	-22 476
Kiti rezervai	-4 009	-2 578
Subordinuota paskola	15 647	0
Iš viso	74 506	82 953

3.2.7. Rinkos rizika

Palūkanų normos rizika ir investavimo rizika yra pagrindiniai draudimo veiklos rizikos veiksniai. Plačiau palūkanų normos rizika apibūdinama 3.2.1. punkte, o investavimo rizika – 3.2.11 punkte.

Palūkanų normai pasikeitus 1,5 proc., skolos vertybinių popierių portfelio pokytis sudarytų 14,6 mln. kronų. 2007 m. palūkanų normai pasikeitus 1 proc., susidarytų 14,2 mln. kronų pokytis. Skolos vertybinių popierių portfelio apskaitinės vertės pokytis būtų pripažįstamas pelno (nuostolių) ataskaitoje.

3.2.8. Valiutos rizika

Bendrovė Estijoje draudimo sutartis sudaro Estijos kronomis arba eurais. Kadangi Estijos krona nuo 1999 metų yra susieta su euru fiksuotu kursu, o Estijos banko specialistai mano, kad Estija tikriausiai įsives eurą be reikšmingų dabar taikomo kurso pokyčių, Bendrovės vadovybė mano, kad dėl draudimo techninių atidėjinių išpareigojimų kylanti valiutos rizika nėra reikšminga. Didžioji dalis investicijų, prilygstančių draudimo išpareigojimams, taip pat denominuotos Estijos kronomis ir eurais.

Didžioji dalis Bendrovės Latvijoje sudarytų sutarčių buvo sudarytos latais, o Lietuvoje visos draudimo sutartys buvo sudarytos litais. Šių sutarčių rezervų turtas investuojamas į finansines priemones, denominuotas latais arba eurais. Todėl, nepaisant kelių analitikų pareikštų tvirtinimų, kad latas bus devaluotas, vadovybė mano, kad valiutos rizika yra apdrausta. Latvijoje dalis sutarčių buvo sudarytos JAV doleriais. Kadangi JAV doleriais denominuoti išpareigojimai klientams sudaro apytiksliai 1 procentą gyvybės draudimo techninių atidėjinių ir jie yra padengti investicijomis ta pačia valiuta, vadovybės nuomone, valiutos rizika šiuo atveju neiškyla.

3.2.9. Likvidumo rizika

Likvidumo rizika kyla dėl pinigų, kurių gali nepakakti laiku įvykdyti išpareigojimams už pagrįstą sumą. Vadovybė yra nustatiusi mažiausią lėšų su nustatytais terminais dalį, naudojamą tokiems reikalavimams įvykdyti. Žr. pastabą 3.2.1.

3.2.10. Neaiškumas dėl būsimų pinigų srautu

Draudimo bendrovė susiduria su rizika, kylančia dėl draudimo sutarčių įmokų nesurinkimo. Bendrovė susiduria su rizika, kad tikėtini pinigų srautai iš įmokų nebus gauti pilnai arba laiku. Bendros ekonominės situacijos pablogėjimas gali įtakoti draudėjų galimybes taupyti, o tai dar labiau padidina šią riziką. Vadovybė nuolat analizuoja būsimus pinigų srautus ir naudoja priemones, kurios padeda klientams taupyti, jei tai yra būtina susidarius tam tikroms aplinkybėms. Pasikeitus pinigų srautų prognozėms, vadovybė koreguoja Bendrovės valdymo ir veiklos planus.

3.2.11. Pastarojo meto pasaulio finansų rinkų svyravimai

Besitęsianti pasaulinė likvidumo krizė, kuri prasidėjo 2007 m. viduryje, sąlygojo daugelio problemų atsiradimą, įskaitant mažesnę kapitalo rinkos finansavimą, žemesnę likvidumo lygį bankininkystės sektoriuje ir kartais aukštesnes tarpbankinio skolinimosi normas ir ypač didelius svyravimus vertybinių popierių rinkose. Nestabili padėtis pasaulinėse finansų rinkose lėmė bankų bankrotus ir jų kontrolės perėmimą Jungtinėse Valstijose, Vakarų Europos šalyse, Rusijoje ir kitose šalyse. Vargu, ar įmanoma numatyti besitęsiančios finansinės krizės poveikio mastą, ar visiškai nuo jos apsisaugoti.

Finansinė krizė labiausiai paveikė Bendrovės investavimo veiklą. Bendrovė negali patikimai nustatyti, kokį poveikį Bendrovės finansinei padėčiai turės tolesnis finansų rinkų likvidumo mažėjimas ir svyravimų didėjimas valiutos ir vertybinių popierių rinkose. Vadovybė mano, kad Bendrovės investicinio portfelio priemonėms egzistuoja aktyvi rinka, o tai patvirtina pirkimo sandorių skaičius ataskaitiniu laikotarpiu. Vadovybė remiasi įvairių finansinių priemonių rinkos kainomis, kurias nurodo finansų rinkų prekybos sistemos ir todėl netaiko jokių kitų vertinimo metodų.

Vadovybė įvertino nemokumo riziką, kuriai iškilus prireiktų papildomos akcininko finansinės paramos. Bendrovės veikla priklauso nuo akcininko galimybių padidinti Bendrovės kapitalą arba kitu būdu finansiškai remti Bendrovę.

Vadovybė mano, kad dabartinėmis sąlygomis taikomos visos būtinos priemonės Grupės veiklos stabilumui ir plėtrai užtikrinti.

3.3. Veiklos rizika

Veiklos rizika yra susijusi su galimybe patirti nuostolių dėl vidaus procesų, darbuotojų ar sistemų neefektyvumo arba dėl išorės faktorių, įskaitant teisinę riziką. Teisinė rizika iškyla tuomet, kai šalis negali naudotis savo teisėmis arba tikėtis, kad bus įvykdyti įsipareigojimai dėl to, kad įsipareigojusi šalis nevykdo savo įsipareigojimų.

Veiklos rizikos valdymo principus nustato „Seesam Life Insurance SE“ Valdyba, apibrėždama vidaus tvarkos taisykles.

3.4. Informacinių technologijų (IT) rizika

Draudimo bendrovės veikla labai priklauso nuo informacinių technologijų. Siekdama kontroliuoti IT riziką, vadovybė parengė IT strategiją, įdiegė vidaus tvarkos taisykles. Vadovybės nuomone, informacinių technologijų rizika nėra reikšminga.

4 pastaba Gryniosios draudimo įmokų pajamos

Gryniosios draudimo įmokų pajamos	2008 m.	2007 m.
Bendra įmokų suma		
Draudimo sutartys	122 329 214	105 299 584
Sveikatos draudimo sutartys	46 746 122	47 404 501
Iš viso	169 075 336	152 704 085
Perduoto perdraudimo įmokų pajamos		
Draudimo sutartys su garantuotomis palūkanomis	2 351 864	1 653 186
Investavimo sutartys	45 979	67 002
Iš viso	2 397 843	1 720 188
Gryniosios draudimo įmokų pajamos	166 677 493	150 983 897

Kai kurie klientai pasirinko galimybę gauti draudimo išmokas pasibaigus jų draudimo sutarčių galiojimui. Su klientu sudaroma nauja sutartis, o pagal ankstesnę sutartį sukauptos lėšos perkeliama į naują sutartį. Draudimo įmoka pripažįstama pelno (nuostolių) ataskaitoje, negavus faktinės grynujų pinigų įmokos, todėl išmokėtų išmokų ir gautų įmokų likučiai pinigų srautų ataskaitoje ir pelno (nuostolio) ataskaitoje nėra lyginami.

5 pastaba Investicinės veiklos pajamos

	2008 m.	2007 m.
Pajamos, gautos iš finansinio turto, apskaityto tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje*		
Palūkanos	11 158 085	17 691 775
Dividendai	2 397 938	2 219 847
Pajamos, gautos iš iki išpirkimo laikomo finansinio turto		

Palūkanos	1 051 517	2 092 963
Pajamos iš finansinio turto iš viso	14 607 540	22 004 585
Indėlių palūkanos	7 821 218	1 347 420
Iš viso	22 428 758	23 352 005

* Investicinės veiklos pajamos buvo gautos iš finansinio turto, apskaityto tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje, klasifikuojamo grupėje „Finansinis turtas apskaitomas tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje“ jį išsigijus.

6 pastaba Grynasis realizuotas pelnas už finansinį turtą

	2008 m.	2007 m.
Už finansinį turtą, apskaitomą tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje		
Realizuotas pelnas		
Nuosavybės vertybiniais popieriais ir investicinių fondų akcijos	2 785 870	36 247 419
Skolos vertybiniais popieriais	4 216 727	807 667
Iš viso	7 002 597	37 055 086
Realizuotas nuostolis		
Nuosavybės vertybiniais popieriais ir investicinių fondų akcijos	-44 298 182	-4 641 353
Skolos vertybiniais popieriais	-8 095 666	-4 272 203
Iš viso	-52 393 848	-8 913 556
Grynasis realizuotas pelnas už finansinį turtą iš viso	-45 391 251	28 141 530

Grynosios pajamos iš finansinio turto pardavimo buvo gautos iš finansinio turto, apskaityto tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje, klasifikuojamo grupėje „Finansinis turtas apskaitomas tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje“ jo pirminio pripažinimo metu.

7 pastaba Grynasis tikrosios vertės pelnas už finansinį turtą

	2008 m.	2007 m.
Už finansinį turtą, apskaitomą tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje		
Tikrosios vertės padidėjimo pelnas	2 809 605	10 761 580
Tikrosios vertės sumažėjimo nuostolis	-104 229 929	-58 046 965
Iš viso	-101 420 324	-47 285 385

Grynosios pajamos iš investicijų vertės pokyčio buvo gautos iš finansinio turto, apskaityto tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje, klasifikuojamo grupėje „Finansinis turtas apskaitomas tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje“ jo pirminio pripažinimo metu.

8 pastaba Kitos veiklos pajamos

2008 m.	2007 m.
---------	---------

Kitos pajamos (įskaitant brokerių mokesčius)	1 057 712	4 986 655
Neigiamas prestižas	0	16 647 584
Perdraudimo komisiniai	418 788	629 430
Iš viso	1 476 500	22 263 669

9 pastaba Išmokos, be perdraudimo

Draudimo išmokos, be perdraudimo	2008 m.	2007 m.
Draudimo sutartys su garantuotomis palūkanomis		
Išmokos ir apmokėta draudimo anuliavimo išmokos vertė	71 083 321	47 856 922
Įsipareigojimų pokytis	33 002 898	58 007 505
Iš viso	104 086 219	105 864 427
Draudimo rizika, atsieta nuo su investiciniais vienetais susietų investavimo sutarčių		
Išmokos ir apmokėta draudimo anuliavimo išmokos vertė	1 008 831	16 446
Įsipareigojimų pokytis	11 979 328	-313 199
Iš viso	12 988 159	-296 753
Iš viso draudimo išmokų, be perdraudimo	117 074 378	105 567 674
Išmokos įvykus draudiminiams įvykiams ir žalų sureguliuavimo sąnaudos, be perdraudimo		
Išmokos įvykus draudiminiams įvykiams ir žalų sureguliuavimo sąnaudos	2 587 643	2 002 844
Įsipareigojimų pokytis	1 670 944	2 831 566
Iš viso išmokų įvykus draudiminiams įvykiams ir žalų sureguliuavimo sąnaudų, be perdraudimo	4 258 587	4 834 410
Draudimo išmokos ir išmokos įvykus draudiminiams įvykiams, be perdraudimo	121 332 965	110 402 084

10 pastaba Draudimo sutarčių sudarymo sąnaudos ir administracinės sąnaudos

	2008 m.	2007 m.
Draudimo sutarčių sudarymo sąnaudos (11 pastaba)	42 483 628	38 836 323
Administracinės sąnaudos		
Kitos veiklos sąnaudos	23 904 093	20 507 147
Nusidėvėjimas (14 pastaba)	304 037	857 952
Nematerialiojo turto amortizacija (14 pastaba)	277 161	3 272 360
Įsigyto verslo vertės amortizacija (14 pastaba)	801 596	801 594
Administracinių sąnaudų iš viso (11 pastaba)	25 286 887	25 439 053

Kitos veiklos sąnaudos apima sąnaudas, susijusias su draudimo portfelio valdymu, bendru Bendrovės valdymu, apskaita ir informacinėmis technologijomis.

11 pastaba Veiklos sąnaudas pagal pobūdį

	2008 m.	2007 m.
Nusidėvėjimas ir amortizacija (14 pastaba)	1 382 794	4 931 906
Personalo išlaikymo sąnaudos	23 012 139	17 746 218
Draudimo tarpininkavimo mokesčiai	27 915 124	23 966 802
Patalpų išlaikymo sąnaudos	5 662 845	5 181 736
Biuro išlaikymo sąnaudos	3 057 623	3 684 612
Reklamos sąnaudos	1 237 700	1 711 032
Kitos sąnaudos	5 502 290	7 053 069
Veiklos sąnaudų iš viso	67 770 515	64 275 375

Personalo išlaikymo sąnaudos

	2008 m.	2007 m.
Darbo užmokestis	17 863 050	12 963 671
Socialinio draudimo mokesčiai	5 149 089	4 782 547
Personalo išlaikymo sąnaudų iš viso	23 012 139	17 746 218

12 pastaba Turto valdymo paslaugų sąnaudos

	2008 m.	2007 m.
Turto valdymo paslaugų mokesčiai	2 206 401	1 879 307
Komisinių pajamos	518 959	245 261
Turto valdymo paslaugų sąnaudų iš viso	2 725 360	2 124 568

13 pastaba Asocijuotos bendrovės

2007 m. įsigijus dukterinę bendrovę Latvijoje, buvo įsigyta ir šios dukterinės bendrovės asocijuota bendrovė „Nord LB Fondi“, kurioje Bendrovei priklausanti akcijų paketo dalis sudaro 25 procentus. Bendrovei priklauso 100 procentų „Apdrošinas Generalagentura SIA“ akcijų. Vadovybės nuomone, dukterinės bendrovės finansinių ataskaitų sumos neturi reikšmingos įtakos konsoliduotoms finansinėms ataskaitoms. Dukterinės bendrovės įstatinį kapitalą sudaro 2 000 latų (44 195 Estijos kronų).

Bendrovė pardavė 25 proc. asocijuotos bendrovės „Nord LB Fondi“ akcijų už 351 402 latų, kurias buvo įsigijusi 2007 m. Asocijuotos bendrovės apskaitinė vertė sudarė 38 639 latų. Pardavusi akcijas bendrovė uždirbo 312 763 latų pelno (6 965 690 Estijos kronų). Bendrovė apskaitė 140 561 latų gautiną sumą pagal šį sandorį, kurią pirkėjas turi sumokėti per vienerius metus nuo pardavimo-pirkimo sutarties pasirašymo. Šios sumos mokėjimo sąlygos nustatytos pardavimo-pirkimo sutartyje.

Toliau nurodyta „Nord LB Fondi“ apskaitinė vertė įsigijimo metu 2007 metų pradžioje.

„Nord LB Fondi“	2008 m.	2007 m.
Valdoma akcinio kapitalo dalis	25%	25%
Įsigijimo kaina	2 357 303	2 357 303
Metų pradžioje	867 477	862 090
Pelnas (nuostoliai) apskaitomi nuosavybės metodu	0	-387 497

Valdomos dalies padidėjimas/sumažėjimas	0	392 884
Akcijų pardavimas (apskaitine verte)	-867 477	0
Apskaitinė vertė laikotarpio pabaigoje	0	867 477
Pajamos už akcijų pardavimą	6 965 690	0
Įskaitant gautas pajamas	3 835 191	0
gautinos pajamos	3 130 499	0

14 pastaba Ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas

	Nematerialusis turtas	Ilgalaikis materialusis turtas				Ilgalaikio materialiojo turto iš viso
		Transporto priemonės	Kompiuterinė įranga	Baldai, biuro įranga		
Savikaina 2006 m. gruodžio 31 d.	8 498 408	449 150	1 461 751	65 000	1 975 901	
Sukauptas nusidėvėjimas	-4 674 827	-449 150	-292 352	0	-741 502	
Apskaitinė vertė 2006 12 31	3 823 581	0	1 169 399	65 000	1 234 399	
Savikaina filialuose 2006 12 31	18 875 429	1 176 260	2 063 348	2 415 902	5 655 510	
Sukauptas nusidėvėjimas filialuose 2006 12 31	-11 300 568	-691 921	-1 489 176	-1 305 740	-3 486 837	
Apskaitinė vertė filialuose 2006 12 31	7 574 861	484 339	574 172	1 110 162	2 168 673	
Savikaina pripažįstamas ilgalaikis turtas, įsigytas verslo jungimo metu	27 373 837	1 625 410	3 525 099	2 480 902	7 631 411	
Ilgalaikio turto, įsigyto verslo jungimo metu, sukauptas nusidėvėjimas	-15 975 395	-1 141 071	-1 781 528	-1 305 740	-4 228 339	
Įsigijimai, išankstiniai apmokėjimai	-579 563*	0	250 708	116 308	367 016	
Įsigyto verslo vertė	16 031 880	0	0	0	0	
Savikaina pripažįstamas parduotas turtas	-214 478	-166 150	-2 141 083	-1 738 580	-4 045 812	
Parduoto turto sukauptas nusidėvėjimas	0	130 903	1 652 384	1 152 582	2 935 869	
Priskaičiuotas nusidėvėjimas	-4 159 863	-203 560	-639 823	-280 117	-1 123 500	
Savikaina 2007 m. gruodžio 31 d.	42 611 676	1 459 260	1 634 724	858 630	3 952 614	
Sukauptas nusidėvėjimas	-20 135 258	-1 213 728	-768 966	-433 276	-2 415 970	
Apskaitinė vertė 2007 12 31	22 476 418	245 532	865 758	425 354	1 536 645	
Valiutų perskaičiavimo skirtumai (savikaina)	-488 081	0	-773	-12 471	-13 245	
Valiutų perskaičiavimo skirtumai (sukauptas nusidėvėjimas)	451 396	0	312	6 808	7 120	
Valiutų perskaičiavimo skirtumai (apskaitinė vertė)	-36 685	0	0	0	0	
Įsigijimai, išankstiniai apmokėjimai	2 331 201	0	297 572	286 835	584 407	
Pardavimas	0	0	-71 703	0	-71 703	
Priskaičiuotas nusidėvėjimas	-1 163 369	-96 102	-489 105	-217 237	-802 444	
Savikaina 2008 m. gruodžio 31 d.	43 738 825	1 299 772	1 859 820	1 132 994	4 292 586	
Sukauptas nusidėvėjimas	-20 131 260	-1 150 342	-1 257 759	-643 705	-3 051 806	
Apskaitinė vertė 2007 12 31	23 607 565	149 430	602 060	489 290	1 240 780	

* Savikainos koregavimas dėl tiekėjo kreditinės sąskaitos faktūros, atliktas sudarant 2006 metų draudimo programą.

Programinės įrangos licencijos ir įsigyto verslo vertė (*angl. value of business acquired, VOB*A), susijusi su Latvijos dukterinės bendrovės įsigijimu, apskaitomos nematerialiajame turte. Įsigyto verslo vertė amortizuojama per 20 metų laikotarpį.

15 pastaba Finansinis turtas apskaitomas tikraja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje

	2008 12 31	2007 12 31
Nuosavybės vertybiniais popieriais ir investicinių fondų akcijomis		
listinguojami	13 420 420	72 290 073
prekiaujama aktyvioje rinkoje	118 105 637	241 331 752
Nuosavybės vertybinių popierių ir investicinių fondų akcijų iš viso	131 526 057	313 621 825
Obligacijos *		
Vyriausybės obligacijos	2 256 120	236 151 088
Listinguojamos obligacijos	290 751 192	170 247 206
Iš viso obligacijų	293 007 312	406 398 294
Trumpalaikiai indėliai	390 359 159	21 987 886
Skolos vertybinių popierių iš viso	683 366 471	428 386 180
Iš viso finansinio turto, apskaitomo tikraja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje	814 892 528	742 008 005

Pirminio pripažinimo metu, finansinis turtas, apskaitytas tikraja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje, klasifikuojamas grupėje „Finansinis turtas apskaitomas tikraja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje“.

Visas finansinis turtas, apskaitomas tikraja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje, gali būti realizuotas per artimiausius 12 mėnesių, todėl jis klasifikuojamas kaip trumpalaikis turtas. Terminuotų indėlių vidutinė apskaičiuotų palūkanų norma yra 7,0 proc. (2007 m. – 5,0 proc.), o obligacijų – 4,4 proc. (2007 m. – 4,3 proc.).

16 pastaba Nuosavybės vertybiniai popieriai ir investicinių fondų akcijos, apskaitomi tikraja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje

	Listinguojami		
	Skolos vertybiniai popieriai	Fondų akcijos	Iš viso
Apskaitinė vertė 2006 12 31	91 326 340	144 617 908	235 944 248
Įsigyta	100 805 285	245 282 223	346 087 508
Parduota (pardavimo kaina)	115 326 226	146 332 713	261 658 939
Pardavimo pelnas	25 276 565	3 041 449	28 318 014
Vertės pokytis	-29 791 891	-5 277 115	-35 069 006
Apskaitinė vertė 2007 12 31	72 290 073	241 331 752	313 621 825
Įsigyta	40 991 537	83 719 194	124 710 731
Parduota (pardavimo kaina)	43 889 050	122 285 667	166 174 717
Pardavimo pelnas/nuostolis	-23 921 997	-17 590 315	-41 512 312
Vertės pokytis	-32 050 143	-67 069 327	-99 119 470
Apskaitinė vertė 2008 12 31	13 420 420	118 105 637	131 526 057

Pirminio pripažinimo metu, investicinių fondų akcijos ir nelistinguojami nuosavybės vertybiniai popieriai klasifikuojami grupėje „Finansinis turtas apskaitomas tikraja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje“.

17 pastaba   **Obligacijos ir kiti vertybiniai popieriai su fiksuotomis pajamomis, apskaitomi tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje**

Trumpalaikės obligacijos ir kiti vertybiniai popieriai su fiksuotomis pajamomis

	2008 12 31	2007 12 31
Apskaitinė vertė laikotarpio pradžioje	406 398 294	271 654 232
Įsigyta	383 448 691	315 265 577
Parduota (pardavimo kaina)	491 474 485	169 474 476
Pardavimo pelnas/nuostolis	-3 878 939	-2 452 779
Vertės pokytis	-1 486 249	-8 594 260
Apskaitinė vertė laikotarpio pabaigoje	293 007 312	406 398 294

Pirminio pripažinimo metu, obligacijos klasifikuojamos grupėje „Finansinis turtas apskaitomas tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje“.

18 pastaba   **Iki išpirkimo laikomas finansinis turtas**

	2008 12 31	2007 12 31
Iki išpirkimo laikomas finansinis turtas		
Ilgalaikės obligacijos	18 447 992	23 280 404
Ilgalaikės obligacijos tikrąja verte	16 766 623	20 927 979

Palūkanų norma – 5,05 proc.

19 pastaba   **Pardavimui skirtas finansinis turtas**

	2008 12 31	2007 12 31
Nuosavybės vertybiniai popieriai (aktyviai neprekiuojami)		
Apskaitinė vertė laikotarpio pradžioje	17 955 000	22 819 660
Perklasifikavimas (dukterinė įmonė)	0	-2 805 433
Perkainojimas	0	-2 059 227
Apskaitinė vertė laikotarpio pabaigoje	17 955 000	17 955 000

Pardavimui skirtą finansinį turtą sudaro „AS LHV Varahaldus“ akcijos.

„AS LHV Varahaldus“ akcijų tikroji vertė nustatoma remiantis trečiųjų šalių siūlomomis akcijų kainomis.

„AS LHV Varahaldus“ acinių kapitalą sudaro 63 000 000 kronų, vienos akcijos nominali vertė yra 10 kronų. Bendrovei priklauso 1 197 000 akcijų. Akcijomis nėra viešai prekiuojama finansų rinkose.

Šios akcijos yra individualiai siūlomos dabartiniams investuotojams arba naujiems finansų investuotojams.

Norą pirkti yra pareiškęs vienas investuotojas, tačiau pardavimo data dar nėra nustatyta.

20 pastaba Gautinos sumos, įskaitant gautinas sumas iš draudimo veiklos

	2008 12 31	2007 12 31
Iš anksto apmokėtos sąnaudos*	4 172 662	3 063 849
Gautinos sumos iš susijusių šalių (28 pastaba)	0	46 633
Kitos gautinos sumos, sukauptos pajamos	14 333 882	6 926 152
Iš viso	18 506 544	10 036 634
* įskaitant atidėtasias draudimo sutarčių sudarymo sąnaudas		
Atidėtosios draudimo sutarčių sudarymo sąnaudos laikotarpio pradžioje	2 365 068	2 110 822
Pridėtos sąnaudos	3 530 835	1 876 840
Amortizuotos sąnaudos	-2 669 707	-1 622 594
Atidėtosios draudimo sutarčių sudarymo sąnaudos laikotarpio pabaigoje	3 226 196	2 365 068

Visos gautinos sumos turi būti apmokėtos per ateinančius 12 mėnesių, todėl jos apskaitomos kaip trumpalaikis turtas.

21 pastaba Gautinos sumos pagal perdraudimo sutartis

	2008 12 31	2007 12 31
Perdraudimui tenkanti draudimo išsipareigojimų dalis	184 188	663 477
Gautinos sumos pagal perdraudimo sutartis	649 783	437 598
Iš viso	833 971	1 101 075

22 pastaba Pinigai ir pinigų ekvivalentai

	2008 12 31	2007 12 31
Pinigai sąskaitose ir kasoje	16 686 651	34 386 260
Vienos nakties indėliai	17 355 243	14 107 708
Iš viso	34 041 894	48 493 968

Vidutiniškai mėnesį bankų sąskaitose laikomoms lėšoms taikoma 0,2 proc. palūkanų norma (2007 m. – 0,2 proc.), vienos nakties indėliams taikoma 1,5–2 proc. palūkanų norma (2007 m. – 3,5 proc.).

23 pastaba Nuosavas kapitalas

Visos akcijos yra pilnai apmokėtos grynaisiais pinigais.

Akcijų skaičius finansinių metų pradžioje buvo 470 000, o pabaigoje – 782 932.

2008 m. birželio 26 d. Bendrovės akcinis kapitalas buvo padidintas išleidžiant naują akcijų emisiją su akcijų priedais. Buvo išleista 312 932 akcijų. Akcinis kapitalas ir akcijų priedai buvo padidinti 62,6 mln. kronų suma, kuri buvo sumokėta dviem dalimis. 2008 m. birželio 27 d. buvo sumokėta 7,8 mln. kronų suma, o 2008 m. liepos 3 d. buvo sumokėta 54,8 mln. kronų suma. Visos akcijos yra pilnai apmokėtos grynaisiais pinigais.

Įstatuose numatyta, kad kapitalas turi būti ne mažesnis kaip 30 000 000 kronų, o akcijų skaičius – ne mažesnis kaip 300 000; įstatinis kapitalas turi būti ne didesnis kaip 120 000 000 kronų, o paprastųjų akcijų skaičius – ne didesnis kaip 1 200 000. Vienos akcijos nominali vertė yra 100 kronų.

Iki 2008 m. vasario 27 d. Bendrovės akcininkai buvo „Suomi Mutual Life Assurance Company“ (99%) ir „Seesam Rahvusvaheline Kindlustuse AS“ (1%). Nuo 2008 m. vasario 27 d. Bendrovės akcininkas yra „Wiener Städtische Versicherung AG Vienna Insurance Group“ (100%).

2008 m. gruodžio 31 d. Bendrovės nepaskirstytas nuostolis sudarė 46 440 488 kronų (2007 m. – nepaskirstytas pelnas sudarė 40 186 854 kronų), todėl akcininkams dividendai nebuvo išmokėti.

2007 m. gruodžio 31 d. Bendrovės nepaskirstytas pelnas sudarė 40 186 854 kronų. Išmokėjus dividendus po 2008 m. sausio 1 d., pelno mokesčio sąnaudos sudarytų 21,79 proc. (iki 2007 m. gruodžio 31 d. – 22,78) grynosios išmokėtų dividendų sumos. 2007 m. gruodžio 31 d. dividendų suma, kurią būtų galima išmokėti akcininkams, sudarytų 31 747 615 kronų, o pelno mokestis – 8 439 239 kronų.

24 pastaba Įsipareigojimai pagal draudimo sutartis

	Gyvybės draudimo atidėjiny		Numatomų išmokų atidėjiny		Iš viso	
	Bendra suma	Perduota perdraudimui	Bendra suma	Perduota perdraudimui	Bendra suma	Grynoji suma pagal perdraudimo sutartis
Likutis 2006 m. gruodžio 31 d.	92 928 599	340 707	1 259 493	11 210	94 188 092	93 836 175
Apskaičiuota laikotarpį	per					
Likutis 2007 m. gruodžio 31 d.	192 583 086	306 958	7 115 564	4 602	199 698 650	199 387 090
Apskaičiuota laikotarpį	per					
Likutis 2008 m. gruodžio 31 d.	285 511 685	647 665	8 375 057	15 812	293 886 742	293 223 265
Apskaičiuota laikotarpį	per					
Likutis 2008 m. gruodžio 31 d.	42 329 013	-75 651	1 782 139	61 957	44 111 152	44 124 846
Likutis 2008 m. gruodžio 31 d.	327 840 698	572 014	10 157 196	77 769	337 997 894	337 348 111

Bendrovė patiria pinigų srautų riziką, kylančią dėl garantuotų fiksuotų palūkanų normų. 3-oje pastaboje „Finansinė rizika“ pateikiami išsamesni laikotarpių paaiškinimai ir suderinimai.

25 pastaba Finansiniai įsipareigojimai

Iš investavimo sutarčių kylantys finansiniai įsipareigojimai

	2008 12 31	2007 12 31
– tikraja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje		

Ataskaitinio laikotarpio pradžioje	105 721 678	66 770 823
Gautos įmokos	57 240 472	51 539 289
Komisinių pajamos	-14 482 121	-9 004 082
Atidėjiniai ir išmokėtos išmokos įvykus draudiminiams įvykiams	-7 289 475	-4 265 592
Vertės pasikeitimas, palūkanos, priemokos	-46 759 182	681 240
Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	94 431 372	105 721 678

Iš investavimo sutarčių kylantys finansiniai įsipareigojimai sutartys amortizuota savikaina

Ataskaitinio laikotarpio pradžioje	345 637 916	306 289 907
Gautos įmokos	45 847 061	48 353 321
Komisinių pajamos	-6 504 848	-5 990 415
Atidėjiniai ir išmokėtos išmokos įvykus draudiminiams įvykiams	-27 919 089	-15 033 757
Vertės pasikeitimas, palūkanos, priemokos	8 372 630	12 018 860
Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	365 433 670	345 637 916

26 pastaba Kiti įsipareigojimai

	2008 12 31	2007 12 31
Įsipareigojimai susijusioms šalims (28 pastaba)	31 310 347	320 680
Sukauptas darbo užmokestis, sukaupti atostoginiai	3 200 667	2 087 375
Socialinio draudimo mokesčiai, kiti mokesčiai	1 742 800	2 072 889
Sukauptos sąnaudos, kiti įsipareigojimai	10 019 509	10 066 190
Iš viso	46 273 323	14 547 134

* Įsipareigojimą susijusioms šalims sudaro mokėtina suma patronuojančiai bendrovei „Suomi Mutual Life Assurance Company“ (2007 12 31).

** Įsipareigojimai patronuojančiai įmonei VIG (2008 12 31).

Visi įsipareigojimai, išskyrus 31 293 200 kronų subordinuotą paskolą, turi būti įvykdyti per 12 mėnesių laikotarpį, todėl jie priskiriami trumpalaikiams įsipareigojimams. Subordinuota paskola turi būti gražinta per 5 metus, t.y. 2013 metais.

27 pastaba Nuoma

2008 metais nuomos įmokos už biurų patalpas sudarė 4 670 976 kronų (2007 m. – 3 982 569 kronų). Nuomos įmokos už automobilius sudarė 81 652 kronų (2007 m. – 78 368 kronų). Išankstinio įspėjimo apie biurų patalpų nuomos sutarčių nutraukimą laikotarpis yra nuo dviejų iki dvylikos mėnesių. Nutraukus sutartis anksčiau nustatyto termino, reikėtų sumokėti 1 657 111 kronų (2007 m. – 1 576 936 kronų).

28 pastaba Sandoriai su susijusiomis šalimis

2008 m. gruodžio 31 d. susijusiomis šalimis buvo laikomos:

- patronuojanti įmonė „Wiener Städtische Versicherung AG Vienna Insurance Group“;
- dukterinė įmonė „Apdrošināšanas Ģenerālaģentūra SIA“;
- Valdybos ir Stebėtojų tarybos nariai, jų arti giminaičiai ir jų valdomi juridiniai asmenys.

2008 m. gruodžio 29 d. patronuojanti įmonė „Wiener Städtische Versicherung AG Vienna Insurance Group“ (VIG) suteikė Bendrovei 2 000 000 eurų (31 293 200 kronų) subordinuotą paskolą. Paskola suteikta 5 metų laikotarpiui, mokamos 10 proc. palūkanos. 2008 m. palūkanų suma sudarė 17 147 kronų.

2008 m. gruodžio 31 d. įsipareigojimų VIG suma siekė 31 310 347 kronų (2007 m. – 0 kronų).

2008 metais Valdybos nariams išmokėtas darbo užmokestis sudarė 4 935 612 kronų (2007 m. – 3 310 917 kronų).

Valdybos pirmininkui sumokėta 6 mėnesių darbo užmokesčio dydžio išeitinė kompensacija.

„Seesam Life Insurance SE“ įsigijo ir suteikė toliau nurodytas paslaugas:

	Pirkimai		Pardavimai	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
<i>Dukterinė įmonė „Apdrošināšanas Ģenerālaģentūra SIA“</i>				
Draudimo tarpininkavimas	3 101 933	4 137 787	0	0
Kitos paslaugos	24 626	49 758	0	9 707
<i>Dukterinė įmonė iš viso</i>	3 126 558	4 187 545	0	9 707
Valdybos nariams išmokėtas darbo užmokestis, įskaitant susijusius mokesčius	4 935 612	3 310 917	0	0

2007 m. gruodžio 31 d. susijusiomis šalimis buvo laikomos:

- patronuojanti įmonė „Suomi Mutual Life Assurance Company“;
- asocijuota įmonė „Nord LB Fondi“
- „Seesam Life Insurance SE“ akcininkas – „Seesam Rahvusvaheline Kindlustuse AS“;
- dukterinė įmonė „Apdrošināšanas Ģenerālaģentūra SIA“;
- Valdybos ir Stebėtojų tarybos nariai, jų artieji giminaičiai ir jų valdomi juridiniai asmenys.

2007 m. „Seesam Life Insurance SE“ įsigijo ir suteikė toliau nurodytas paslaugas:

	Pirkimai	Pardavimai
	2007 m.	2007 m.
<i>Patronuojanti įmonė</i>		
Kompiuterinės programos	642 604	0
„Seesam Life Latvia“, „Seesam Life Lithuania“ akcijos	102 167 111	0
<i>Patronuojanti įmonė „Suomi“ iš viso</i>	102 809 715	0
<i>Asocijuota įmonė „IPAS DnB Nord Fondi“</i>		
Tarpininkavimas teikiant paraiškas privaloma tvarka finansuojamai pensijos sutarčiai sudaryti	0	78 574
<i>Dukterinė įmonė „Apdrošināšanas Ģenerālaģentūra SIA“</i>		
Draudimo tarpininkavimas	4 137 787	0
Kitos paslaugos	49 758	9 707
<i>Dukterinė įmonė iš viso</i>	4 187 545	9 707
<i>Kitoms susijusioms šalims:</i>		
„Seesam RK AS“		
Draudimo tarpininkavimas	48 658	207 786
Draudimo sutartys	22 417	22 128
Kitos	0	2 065
„Seesam RK AS“ iš viso	71 075	231 979
Valdybos nariams išmokėtas darbo užmokestis, įskaitant susijusius mokesčius	3 310 917	0

2007 m. įsipareigojimus susijusioms šalims sudarė su draudimo programa susijusi 320 680 kronų (2006 m. – 288 787 kronų) sąnaudų suma, mokėtina patronuojančiai įmonei „Suomi Mutual Life Assurance Company“ (žr. 26 pastabą „Kit įsipareigojimai“) ir 46 633 kronų

gautina suma iš „Seesam RK AS” už tarpininkavimo paslaugas (žr. 20 pastabą „Gautinos sumos, įskaitant gautinas sumas iš draudimo veiklos“). Gautinoms sumoms atidėjiniai nėra suformuoti.

29 pastaba Neapibrėžtieji įsipareigojimai

Mokesčių inspekcija nėra atlikusi mokesčių patikrinimo už laikotarpį nuo 2007 iki 2008.

Mokesčių inspekcija gali bet kuriuo metu per 6 po ataskaitinių mokestinių metų iš eilės einančius metus patikrinti Bendrovės buhalterijos knygas ir apskaitos įrašus bei apskaičiuoti papildomus mokesčius ir baudas.

Bendrovės vadovybei nėra žinomos jokios aplinkybės, dėl kurių galėtų atsirasti potencialus reikšmingas įsipareigojimas šiuo atžvilgiu.

Bendrovė nepripažino atidėtojo pelno mokesčio turto, kuriuo būtų galima mažinti būsimų laikotarpių pelno mokesčio sąnaudas. Įvertinta atidėtojo pelno mokesčio turto suma siektų 10 324 tūkst. kronų.

Nepriklausomo auditoriaus išvada

Pelno paskirstymo projektas

Grynasis bendrovės „Seesam Life Insurance SE“ 2008 finansinių metų nuostolis sudarė 86 627 342 kronų.

Nuosavą kapitalą sudarė 85 434 215 kronų. Estijos Respublikos draudimo veiklos įstatyme numatytas nuosavo kapitalo minimalus reikalavimas buvo viršytas.

Valdyba siūlo Visuotiniam akcininkų susirinkimui padengti 86 627 342 kronų grynąjį nuostolį nepaskirstytu pelnu.

Valdybos pirmininkė
Olga Reznik

Valdybos narė
/Atsakingas aktuarijus
Marika Guralnik

Valdybos narys
Klaus Eberhart

Valdybos narys
Viktors Gustsons

Valdybos narys
Tomas Milašius

2008 m. metinio pranešimo patvirtinimas Valdybos ir Stebėtojų tarybos narių parašais

Bendrovės „Seesam Life Insurance SE“ metinis pranešimas buvo patvirtintas Visuotinio akcininkų susirinkimo nutarimu 2009 m. _____ d. ir pasirašytas 2009 m. _____ d.

_____
Valdybos pirmininkė
Olga Reznik

_____
Stebėtojų tarybos pirmininkas
Franz Fuchs

_____
Valdybos narė
Marika Guralnik

_____
Stebėtojų tarybos narys
Rudolf Ertle

_____
Valdybos narys
Viktors Gustsons

_____
Stebėtojų tarybos narys
Hans Raumauf

_____
Valdybos narys
Tomas Milašius

_____
Stebėtojų tarybos narys
Elke Stocker

_____
Valdybos narys
Klaus Eberhart

SEESAM LIFE INSURANCE SE

tūkst. kronų	2008 m.	2007 m.
Gyvybės draudimas (kodas 6511)	169 075 336	152 704 085